

75 par
zadostuje,
da Vam
tako do-
stavimo
poskusne
številke.
Pišite še
danes →

KARTA

*Uprava
Glas Naroda
Ljubljana
Mladost*

Mesečna naročnina
25 Din. za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1,
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Že spet Podonavje
Zastopniki vseh rudarskih
revirjev pri banu
Kočevski trgovci, obrtniki,
gostilničarji in posestni-
ki za rudarje
Predlogi o zaščiti kmeta
O kmetijski rentabilnosti

Št. 104 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v torek, dne 13. avgusta 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I

Ze spet Podonavje

V intervalu, ki je nastal po začasni »ureditvi« italijansko-abesinskega spora pred svetom DN, je spet stopilo v ospredje vprašanje Srednje Evrope in njene ureditve. Francosko in nemško časopisje je te dni objavilo nekaj novih podrobnosti o podonavskem paktu. Pariški »Matin« in »Berliner Tageblatt« sta od svojih rimskih dopisnikov prejela celo vesti o — popolnem sporazumu med zainteresiranimi državami. Iz pariških uradnih krogov pa je prišel med tem demant, ki zanika vesti o sporazumu, potrjuje pa govorice, da so se pogajanja zaradi Podonavja zadnje tedne nadaljevala in da so privedla že precej daleč. Pariški demanti ne pove, če je prišlo že do konkretnih zaključkov in tudi ne, kakšni so ti zaključki.

Vsekakor je simpatično, da je na vesti iz Rima prišel demanti iz Pariza. To dokazuje, da je iniciativa glede Podonavja in njegovega pakta trenutno prevzel Pariz, ki je prav v zadnjem času kazal že veliko zaskrbljenost glede nekaterih odprtih srednjeevropskih problemov. Afriška afera je tudi s te strani vznemirjala francoske uradne kroge, ki so se zbal, da ne bi spor med Italijo in Abesinijo odvrnil italijanske pozornosti od višjih evropskih vprašanj in predvsem težnja mednarodne politike v Afriko, s tem pa dal proste roke neki tretji sili v Evropi, ki čaka v navideznem ozadju...

Seveda bi se motil, kdor bi mislil, da je Italija zaradi svoje afriške ekspedije izgubila interes na srednjeevropskih vprašanjih. Da ta interes še nadalje obstoji, o tem ni dvoma. Vprašanje je le — in to predvsem zanimanje — v koliko bi se mogla Italija v primeru nenadnih komplikacij dejansko angažirati v tem predelu Evrope. To vprašanje pa je, seve, velikega pomena pri presoji dejanske vrednosti kakršnegakoli eventualnega bodočega sporazuma zainteresiranih držav v Podonavju. Zato se Parizu mudi, ker ne želi, da bi nenadne komplikacije na drugem kontinentu rešitev srednjeevropskega vprašanja nenadno spet zavlekle ali jo celo za vedno pokopale.

Prvi pogoj sporazuma je seveda tudi za Pariz — zbliznanje med Italijo in Malo antanto. Moment se zdi zelo ugoden in situacija zrela. Vprašanje Podonavja je s političnega vidika prešlo v novo fazo. Teh faz je v razvoju srednjeevropskih odnošajev po vojni bilo precej. Nihče pa danes ne more več zanikati, da je prvi korak k organizaciji Srednje Evrope napravljen — Mala antanta, ki sicer ni bila popolna, vendar pa edina mogoča srednjeevropska organizacija v neposredni povojni dobi, ko ni bilo ne psiholoških ne političnih predpogojev za tesno sodelovanje srednjeevropskih držav. Mala antanta je splošno uživala simpatije tako Francije kakor Italije, že takoj splošno pa je tudi dokazala, da želi sodelovanja z vsemi podonavskimi državami, torej tudi z Avstrijo in Madjarsko. Njeni napor, žal, pri Avstriji in Madjarski niso našli pravega razumevanja. Ko je 1. 12. 1925. prišlo nato še do vidne preorientacije v italijanski srednjeevropski politiki v smeri čedalje večjega aktivnega uveljavljanja v tem predelu, je bilo Podonavje dejansko razdeljeno že na tri sfere: glavna je še vedno ostala Mala antanta v tesni kooperaciji s Francijo, druga je bila Avstrija, ki se je naslanjala na Nemčijo in izključevala brez te vsako srednjeevropsko kombinacijo, tretja pa — Madjarska s svojim znanim revizionističnim programom, ki u je Italija dajala v ozadju potuho.

V ekonomski krizi iz leta 1929. je podonavski problem prešel spet v novo fazo. V ospredje so stopila ekonomska vprašanja, ki so trenutno zameglila politične poglede zainteresiranih držav. Konferenci poljedelskih držav Srednje in Vzhodne Evrope v letih 1930 in 1931

Anglija bo neizprosna

Današnji »Echo de Paris« priobčuje obenem poročilo iz Londona, da britanski odpor proti italijanskim zahtevam v Vzhodni Afriki ne samo ne popušta, temveč celo narašča. Ta odpor postaja po informacijah lista čedalje neizprosnejši. Clankar pravi, da je vzlic vsem demantjem res, da je Italija hotela najeti posojilo na londonskem tržišču, pa so ga ji odklonili. Če bi res prišlo do sovražnosti med Italijo in Abesinijo, bi bila Velika Britanija trdno odločena zahtevati zaprtje Sueškega prekopa. Britanska vlada je že stopila v zvezo z Washingtonom, da doseže od ameriške vlade izrecno prepoved ameriškim bankam, da ne bodo dovolile kreditov italijanski vladi. Podobno predlaga Velika Britanija tudi Franciji.

Clankar pravi dalje, da London ni brez zveze

s koncesijo, ki jo je abesinska vlada pred kratkim dala nekemu švicarskemu podjetju za gradnjo velike ceste med Addis-Abebo in Sudanom. Ta cesta naj pred vsem olajša oskrbo Abesinije z municijo, obenem pa omogoči morebitno naglo intervencijo angleških čet iz Sudana za zavarovanje angleške pokrajine okoli Tanskega jezera, ki je, kakor znano, zelo važna za Veliko Britanijo in tudi eden izmed glavnih vzrokov, da britanska vlada tako neizprosno nastopa proti Italiji.

Eden na poti v Pariz

LONDON, 12. avgusta. AA. Minister za DN Eden bo imel danes poslednji sestanek s strokovnjaki, jutri bo pa odpotoval v Pariz na konferenco treh zapadnih velesil.

Portugalska zavrača kupčije

PARIZ, 11. avgusta. r. Vest lista »Echo de Paris« iz Londona o možnosti razdelitve portugalskih kolonij v Afriki, da se ustreže kolonialnim zahtevam Italije, je portugalsko poslaništvo demantiralo. Izjava poslaništva pravi:

1. portugalske kolonije tvorijo sestaven del nacionalnega teritorija in nikakor ne morejo biti predmet diplomatskih razgovorov ali finančnih transakcij;

2. sprčo finančnega položaja Portugalske, ki se sme imenovati vzoren, odpade sama po sebi vsaka možnost zahteve po finančnih sredstvih z

odškodnino, ker je to Portugalski nepotrebno;

3. nihče se ne more sklicevati na kakšno pravico do portugalskih prekmorskih posesti. Portugalska ima te pravice na podlagi več stoletij kolonijske vladavine v teh krajih in ki se ji v primeri s kolonijskimi vladavinami drugih držav ne da prav nič očitati;

4. iluzorna je misel, da bi bilo le pod portugalske zemlje moči na miren način vzeti v korist koga drugega. Vlada in portugalski narod bosta z vsemi silami in sredstvi nastopila v obrambi svojih pravic.

Abesinski cesar o položaju

LONDON, 12. avgusta. Reuter poroča iz Addis-Abebe: Cesar Haile Selassie je imel danes govor, v katerem je med drugim dejal, da ni moči napovedati, kaj bo ukrenila konferenca treh velesil v Parizu, vsekakor pa je treba računati s tem, da se bliža konec sezone hudega deževja in da se Italija slej ko prej mrzlično pripravlja na vojno. Vojna nevarnost, je dodal cesar, postaja od dne do dne večja, toda Abesinija vzlic temu ne izgublja upanja v DN, glavno nado pa polaga zdaj v Francijo in Veliko Britanijo. Abesinija, je rekel cesar, iskreno pristaja na sodelovanje z vsemi državami brez

kakršnihkoli verskih ali narodnih predsodkov. Toda Abesinija nikoli ne bo mogla pristati na kakršnokoli ureditev, ki bi pomenila omejitve abesinske suverenosti. Abesinija ne more dovoliti nikake solucije, ki bi prizadela ugled njene naroda ali njene vojske. Če pride do vojne, ponovim, tudi pri tej priliki, da se bo Abesinija branila do poslednjega moža.

Na koncu je cesar dejal, da je radoveden ali se bo canterburyjski nadškof odzval prošnji abesinskih misionarjev, ki so ga bili prosili, da odredi za 18. avgust vsem anglikanskim cerkvam molitve za ohranitev miru.

Bolgarska vlada pripravlja nov volilni zakon

SOFIJA, 12. avgusta. AA. Predsednik vlade Tošev in notranji minister Atanasov sta potrdila zastopnikom bolgarskim listov, da bo vlada izdala nov volilni zakon in da se bodo po tem zakonu vršile volitve v novi parlament, ki naj sprejme novo ustavo.

Govore, da bo vlada v novem volilnem zakonu izpremenila določbo o starosti volilcev. Po dosedanjem zakonu je imel volilno pravico vsak državljani, ki je končal 21. leto. Vse kaže, da bo v novem volilnem zakonu volilna pravica pripadla šele po 25. letu starosti. Nova ustava pa bo med drugim odredila, da vlada ne bo odvisna od zaupanja parlamenta.

Toševa pozicija ni trdna

»Utrok« je prejšnji teden objavilo izjavo ministrskega predsednika Toševa o političnem položaju na Bolgarskem. Tošev navaja v tej izjavi razloge, ki so povzročili prevrat od 19. maja lanskega leta. O vladah pred 19. majem lanskega leta pa pravi, da so bile delniške družbe za plenitev bolgarskega naroda.

Ta izjava je zbudila silno ogorčenje bivših ministrov, ki so sodelovali v vladah pred

19. majem. Bivši minister in vodja razpuščene liberalne stranke Bojan Smilov je poslal zaradi tega Nj. Vel. kralju Borisu brzojavko, v kateri se pritožuje kroni za te žaljive izjave. Podobno protestno brzojavko je poslal bivši minister Hristo Stavev ministrskemu predsedniku Toševu. V političnih krogih mislijo, da bo ta izjava le poslabšala položaj Toševljeve vlade in da bo poostрила odnošaje med njim in zastopniki razpuščenih političnih strank.

1500 angleških prostovoljcev za Abesinijo

LONDON, 12. avgusta. AA. Abesinsko poslaništvo v Londonu sporoča, da je dobilo iz Velike Britanije doslej 1500 prostovoljcev za vstop v abesinsko vojsko, če pride do vojne z Italijo. Od teh 1500 prijavljenih jih je 1200 z Irskega. Poslaništvo obvešča, da ni doslej prejelo nikakih instrukcij glede sprejemanja teh dobrovoljcev.

Seldte pri Hitlerju

BERLIN, 12. avgusta. AA. Uradno poročajo, da je državni vodja in kancelar Hitler danes sprejel voditelja jeklenih čelad ministrs Seldteja, da se z njim pogovori o bodočnosti te organizacije. Domnevajo, da gre za razpust organizacije v celji državi.

ri so stalno zmagovali nad ekonomskimi potrebami. Pri tem pa so seveda odločilno vlogo igrala — stališča zainteresiranih velesil, ki so na ta predel Evrope prenesle svojo politično rivaliteto in borbo za svoj prestiž.

Novi pogoji za nove sporazume so nastali šele sprčo večje aktivnosti nemške zunanje politike v zadnjih dveh letih. Nemška nevarnost je odprla oči predvsem Italiji, ki je polagoma preusmerjala svojo evropsko politiko v smeri zbliznanja s Francijo in — vsaj posredno — tudi z Malo antanto.

Za rimskim protokolom z dne 17. marca 1. l., ki stoji še v znamenju poprejšnjega italijanskega kurza, je prišel sporazum z Lavalom od 7. januarja t. l., ki kaže že nove tendence v italijanski srednjeevropski politiki. V težnji po zjamčenju avstrijske neodvisnosti

Vreme

v naši državi dne 12. 8. 1935.

K r a j	Baro- meter	Temperatura		Pada- vine v m/m
		najnižja	najvišja	
Ljubljana	760.9	14	29	—
Maribor	759.8	14	25	—
Zagreb	760.5	16	26	—
Beograd	760.8	15	25	—
Sarajevo	762.5	11	—	—
Skoplje	761.2	14	32	—
Split	759.8	22	33	—
Kotor	760.4	22	—	—
Rab	759.8	22	—	—

Najvišje temperature veljajo, razen Ljubljane, za prejšnji dan.

Vremenska napoved

NOVI SAD: Pretežno jasno, zvišanje temperature v ozračju, mogoče bodo lokalne nevihte. Solnce vzhaja ob 4.36, zahaja ob 18.48.

DUNAJ: Temperatura se bo zvišala, južni vetrovi, na zapadu se bo pooblašilo, v dveh dneh bodo nevihte.

Kitajska vlada v krizi

ŠANGAJ, 12. avgusta. AA. Zunanji minister Vangkongvoj je pred dnevi odstopil. Vlada ni sprejela njegove ostavke, marveč mu je dovolila samo enomesečni dopust. Zdaj sta odstopila tudi minister vojske in prometni minister. Svoj odstop nista utemeljila.

Francoski kmetje za svoje pravice

PARIZ, 12. avgusta. r. Iz Amiensa poročajo, da je bil tam večeraj kongres kmetijskih društev za samozaščito. Na kongresu je bilo zastopanih okoli 500 takšnih krajevnih kmetijskih organizacij. Sklenili so ustanoviti osrednjo zvezo kmetijskih združenj za samozaščito. Glavne točke programa nove zveze so revalorizacija žitnih cen, strogo deflacijska politika in zvišanje cen tudi ostalih poljskih pridelkov. Vsi kongresisti so se svečano zaobljubili, da bodo složni in popolnoma solidarni.

Poljska in Finska si dajeta roko

Beck v Helsingforsu

VARSAVA, 12. avgusta. Pat poroča iz Helsingforsu, da je na svečani večerji, prirejeni na čast poljskemu zunanjemu ministru Becku, izrazil finski zunanji minister Hakzel v svojem govoru prepričanje, da se bo poljsko-finsko vzajemno prijateljstvo še bolj razvijalo. Finci so zmerom gojili simpatije do Poljske, čeprav so bili prepričani, da zgodovinske, kulturne in zemljepisne okoliščine odredajo Finski mesto pred vsem na strani njenih zapadnih sosed, to je na strani ostalih severnih držav.

Poljski zunanji minister Beck je v svojem govoru med drugim poudaril:

Od kar je Poljska dobila mesto, ki ji pripada na Baltiku, smo stremeli po tem, da čim bolj utrdimo medsebojne odnošaje na temelju simpatij in vzajemnega zaupanja med vsemi državami baltičkega primorja. Poljsko-finsko vzajemno prijateljstvo nikakor ni mišljivo in tudi ne slučajno, temveč temelji na starih in iskrenih čustvih, izvirajočih iz ljubezni do svobode.

Beck je v svojem nadaljnjem govoru poudaril, da je imel že večkrat priložnost za sodelovanje s finskimi zastopniki na mednarodnem polju za konsolidacijo miru in dobrih sosednjih odnošajev, kar predstavlja najtrdnjejši temelj. Politika obeh držav, ki temelji na teh načelih, je zaključila poljski zunanji minister svoj govor, slope pogosto po vzporednih poteh.

Je Italija spoznala, da ne more več mimo Male antante. In to je bil — kakor zatrjujejo v Parizu — eden izmed francoskih pogojev rimskega sporazuma od 7. januarja t. l. Šlo je sicer tedaj v prvi vrsti za kolonije, vendar sta se Laval in Mussolini sporazumela tudi glede Podonavja. Je torej povsem naravno, če vztraja zdaj Pariz na izvedbi tega sporazuma, in sicer z istim predpogojem, ki ga je Rimu že pred meseci postavil.

Smemo zato upati, da se to pot pogajanja vršijo direktno z vsemi zainteresiranimi silami, ker bo sporazum le po tej poti mogoč. Bližnji posveti, med njimi zlasti sestanek Male antante na Bledu, nam bodo tudi o drugih podrobnostih kmalu prinesli odgovor, o katerem bi bilo za zdaj še preuranjeno ugibati.

Politični utrinki

Dr. Natlačen o jugoslovanstvu

Na taboru v Komendi je imel dr. Marko Natlačen velik političen govor, v katerem je zlasti govoril o jugoslovanstvu ter o državnem in narodnem edinstvu. V glavnem je izvajal:

V kresni noči je prišlo olajšanje, da smo zopet svobodno zadihali. Komaj pa je prišlo olajšanje, nam že skušajo neprijatelji pokvariti veselje. Pa tudi med dosedanjimi prijatelji se čujejo očitki, kakor da smo se odrekli slovenstvu. Ti očitki so krivični, ker so neutemeljeni.

Če govorimo o slovenstvu je treba, da smo si na jasnem glede jugoslovanstva. V državnoopravnem političnem smislu tvorijo jugoslovanski narod vsi jugoslovanski državljani, torej tudi Nemci in Madjari. Jugoslavija pa je za nas Slovence tudi narodna tvorba, in zato se zavedamo svoje dolžnosti do nje. Jugoslavija je naša skupna hiša, ki jo branimo proti vsakomur. Za vse nas bi bilo težko, če bi se porušil tudi samo en njen del. Zato hočemo med narodom vzgajati pravo pojmovanje državljanjske dolžnosti.

Narodno edinstvo ali jugoslovanski narod v etičnem in kulturnem smislu pa pojmuje tako-le: Srbi, Hrvati in Slovenci so tri narodne enice, ki ima vsaka svoje osobine, ki se morajo spoštovati in gojiti v jezikovnem, kulturnem ter vsakem drugem pogledu, a v okvirju ideje višje jugoslovanske skupnosti. Slovenci nismo s Hrvati in Srbi vključeni v en državni organizem samo juridično, temveč nas vežejo tudi notranje vezi skupnosti in pripadnosti k eni družini. V okvirju državne in narodne skupnosti imajo vsi trije narodi, ki tvorijo tri komponente jugoslovanske narodne skupnosti, pravico do svobodnega kulturnega izživljanja in razvoja ter zlasti tudi do gojitve svojega jezika in svojih narodnih posebnosti in svojih ustanov. Zato odklanjamo vsako hegemonijo, a tudi za sebe ne zahtevamo nobenih privilegijev. Uveljaviti se mora med nami popolna enakopravnost, ker brez nje ni harmoničnega razvoja. Združili smo se s Hrvati in Srbi, da slovenstvo vsestransko okrepimo. Tudi danes stopamo v ožjo politično zvezo, da bi tem bolj uspešno služili slovenstvu. Sicer pa moramo zaupati svojemu voditelju dr. Antonu Korošcu, kateremu naša neomajna zvestoba, da nas bo vodil do novih zmag in uspehov.

V znamenju pomirjenja

Zadnje čase se v Sloveniji veliko govori in piše o dobi pomirjenja in o različnih ukrepih gotovih krogov, da preneha terorizem, ki se je vse do dosedaj izvajal od nacionalnih ljudi itd. Kako pa v resnici zgleda delo za pomirjenje onih, ki se solnčijo v milosti nove vlade, nam priča sledeči dogodek:

»Slov. kat. prosvetno društvo na Viču« je praznovalo v soboto 10. in v nedeljo 11. t. m. tridesetletnico svojega obstoja ter pridelilo pri tej priliki podoknico župniku p. Teodorju Tavčarju. G. župnik se je lepo zahvalil, vmes pa povedal strmeči javnosti, da je njihovo prosvetno društvo svojčas razpuščeno tudi po prizadevanju ljudi, ki bivajo v viški občini. Ko je g. župnik izgovoril te neresnične besede, je začela navzoča množica vpiti: »Dol ž njimi! Dol s Sokoli! Pfuj sokolske barabe« in še bolj čedne psovke so letele iz njihovih vrst.

Ugotavljamo, da ni nikdar noben sokolski funkcionar, niti od onih, ki so bili v odboru za časa razpusta prosvetnega dru-

Priprave za banovinske samouprave

Njih glavni obrisi -- Kompetenca banovinskih skupščin in banovinskih odborov bo striktno določena

BEograd, 12. avgusta. b. Iz komunikacije vladne seje, ki je bila pred par dnevi, je razvidno, da pripravlja vlada vse polno važnih zakonskih načrtov. Največ zanimanja je v političnih krogih vzbudila napoved, da bo v notranjem ministristvu v najkrajšem času dokončan zakon o banovinskih samoupravah. Vlada drži v tajnosti glavna določila tega novega zakona, ki naj končno vendarle oživetvori v ustavi napovedane banovinske samouprave. V koliko bo novi zakon v posameznostih ustregel željam in zahtevam političnih strank, se še ne ve. V vladnih krogih se zatrjuje, da bodo v novem zakonu določene široke samouprave v koncepciji, kakor so jih imele

nekdanje oblasti. Ko izide novi zakon, bodo razpuščeni dosedanja banovinski sveti, imenovani od vlade, nakar bodo razpisane volitve v banovinske skupščine. Nove banovinske skupščine bodo izmed sebe izvolile posebne banovinske odbore, ki bodo drugi organi, nekatere eksekutive v okvirju banovinskih samouprav. Novi zakon o banovinskih samoupravah bo striktno določal funkcije banovinskih skupščin in banovinskih odborov. Kakor se zatrjuje, bo novi zakon vsaj na pol zadovoljil zahteve združene opozicije, zlasti hrvatske kmetske koalicije dr. Mačka. V vladnih krogih se nadejajo, da bo novi zakon nekaj most v sporazumu med Beogradom in Zagrebom.

Pred ustanovitvijo skupne demokratsko-zemljoradniške stranke?

BEograd, 12. avgusta. b. Med voditelji bivše demokratske stranke g. Ljube Davidovića in zemljoradniki dr. Joco Jovanovića se že dalj časa opazuje resno hotenje za ustvaritev samostojne politične stranke. Ustvaritev takšne stranke proti bloku med radikali, muslimani in Korošcem je že gotova stvar in je samo še vprašanje časa, kdaj bo blok dobil tudi zunanje znake stranke. Voditelji so v zadnjem času razčistili vsa ona vprašanja, ki stojijo v zvezi z ustanovitvijo nove skupne stranke in z eventualnimi zaprekami, da bi prišlo do skupnega nastopa. Mi smo že poročali o programu, ki so ga sestavili bivši demokratje, ki so za to skupno stranko. Na ta program so pristali tudi že zemljoradniki. Od formalne ustanovitve stranke same jih zadržuje samo še nejasno stališče dr. Mačka in nekatere obveznosti proti njemu. Pričakuje se, da bodo voditelji obeh skupin iznesli svoje stališče v javnosti že na velikem manifestacijskem shodu 25. avgusta v Kragujevcu, za katerega se že zdaj vrše obsežne priprave.

Za rešitev problema kmetijskih dolgov

BEograd, 12. avgusta. b. Prihodnja seja ekonomsko-finančne komiteja ministrov bo v sredo 14. t. m. ob 10. dopoldne. Na to sejo bodo povabljeni zastopniki vseh gospodarskih institucij, ki bodo iznesli svoje stališče z ozirom na rešitev vprašanja kmetijskih dolgov. Dosedanji predlogi, ki so jih stavile gospodarske zbornice in zbornice za TOI, vlada temeljito proučuje, vendar hoče slišati tudi mnenje ostalih gospodarskih ustanov, zlasti združenih zvez in kreditnih združenj.

Odpustitve, premestitve

BEograd, 12. avgusta. b. Odpuščen je iz državne službe Frančišek Mikec, računovodja

štva, niti od sedanjih kdaj zinil pri kaki oblasti za razpust viškega prosvetnega društva, ki je bilo razpuščeno zato, ker je bila razpuščena Prosvetna zveza. Nasprotno je res, da so živeli Sokoli s Prosvetnim društvom v dobrih odnosih ter si medsebojno posojali knjige in rekvizite za oder. Sokol pa je prosvetnemu društvu posodil celo kulise.

G. župnik je povdarjal v svojem govoru, koliko je moralo pretrpeti društvo od vladodržcev in koliko je bilo prestanega trpljenja radi tega, ker niso mogli razviti društvenega delovanja. Mi pa vemo, da se je v Društvem domu igralo vsako nedeljo tudi za časa razpusta in da so nastopali pri igrah isti ljudje kot so nastopili preteklo nedeljo, ko je delovanje društva tudi formalno zopet dovoljeno.

V nedeljo so imeli zahvalno službo božjo in slavnostno zborovanje. Pridiga v cerkvi taka, da so se pravi katoličani obojega spola zgražali. Na zborovanju glavni go-

viliale Poštne hranilnice v Ljubljani. Prestavljen je iz glavnega finančnega oddelka v Ljubljani poverjenik finančne kontrole Ivan Serajlija v glavni oddelek v Osijeku.

Minister Preka se je vrnil

BEograd, 12. avgusta. AA. Davi se je vrnil s svojega potovanja v Beograd minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka.

Premestitve v diplomatski službi

BEograd, 12. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra so premeščeni:

za tajnika zunanjega ministristva v peti skupini Milutin Mirković, tajnik kr. poslaništva v Parizu v isti skupini,

za tajnika zunanjega ministristva v šesti skupini Višeslav Misovljević, vicekonzul kr. poslaništva v Metz v isti skupini,

za tajnika v sedmi skupini pri kr. poslaništvu v Londonu dr. Ivan Babić-Gjalski, tajnik iste skupine pri kr. poslaništvu na Dunaju,

za tajnika v sedmi skupini pri poslaništvu v Bruslju Kosta Pavlović, tajnik iste skupine v zunanjem ministristvu in

za tajnika v sedmi skupini pri kr. poslaništvu v Parizu Radomir Kulić, tajnik v isti skupini v zunanjem ministristvu.

Krut umor trgovskega vajenca

BEograd, 12. avgusta. b. V Dečanski ulici, v trgovini g. Miodraga Todorovića, se je danes ponoči odigral krut zločin, ki močno razburja ves Beograd. 15letni vajenec Zarko Stojanović je z nožem zaklal svojega tovariša 14letnega trgovskega vajenca Mile Milića. Nato pa je mrtvega tovariša polil še z bencinom in truplo zažgal ter zvalil nanje veliko leseno kladno. Nato je vdrl v blagajno in ukradel iz nje okrog 6.000 dinarjev ter nato pobegnil. Da bi prikril zločin, je falsificiral pisavo umorjenega dečka in napisal pismo, ki v njem navaja, da je Mile Milić hotel ubiti Zarka Stojanovića, kar mu pa ni uspelo. Truplo ubitega Milića namreč ni popol-

vornik g. Erjavec, v dvorani pa klici: Doli Srškić, Kramer, Marušić itd.

O drugih pojavih kot v resnici usmiljeni ljudje ne poročamo. Naj se pa ta naša prizanesljivost ne tolmači napačno!

»Jutro«

ki se dosledno izmika vsaki načelni debati, bi hotelo v kočevski zadevi na stranskem tiru polemizirati z nami. Pri tem si domišlja celo, da bi moglo s svojimi nesla- nostmi izzvati v naših vrstah nesoglasja. Na takšne politično analfebetke poskuse pač ne moremo reči nič drugega, ko da niso vredni prav nobenega odgovora. Zato rečemo samo še to: Naj si g. generalni tajnik večno mlade JNS še enkrat prečita »šmentani« polemični člančič svojega glasila in če bo z njim zadovoljen, mu prav iskreno čestitamo k njegovi skromnosti.

Prizadevanje za ustanovitev opozicionalnega bloka

»Hrvatska Straža« poroča, da se srbijske stranke trudijo, da bi prišlo do sodelovanja vseh opozicionalnih strank v državi in da bi pri volitvah ustvarjeni opozicionalni blok obstojal še nadalje. V to svrhu se vodi tudi živahna politična akcija. List poroča nadalje, da je imela ta akcija tudi že svoj delni uspeh in da se je izvolil poseben odbor, ki naj zastopa združeno opozicijo. V ta odbor da so vstopili: za demokrate Milan Grol in Božidar Vlaić, za zemljoradnike Milan Gavrilović in Jovan Zdravković, za samostojne demokrate Večeslav Vilder in za dr. Mačka dr. Juraj Šutej. Ta odbor naj bi izdelal programatično podlago za enotno postopanje opozicije. Ko bi bil ta program izdelan, bi se sestali v Zagrebu dr. Maček, Davidović in J. Jovanović, da končno odobre program opozicije.

Tej svoji informaciji dostavlja list, da ofi- cialno te vesti niso potrjene. Ni torej izključeno, da je želja oče vseh teh vesti, kar bi bilo z ozirom na odklonilno stališče dr. Mačka do vsakega bloka tudi verjetno.

noma zgorelo, zaradi česar bi lahko nastopila ta pomota. Tako pa so v ubitem dečku takoj spoznali nesrečnega Milića. O pobeglem dečku pravijo, da je strasten obiskovalec vseh bioskopov in da je v ta namen tudi rabil denar, ki ga je ukradel svojemu gospodarju. Zločin je globoko presunil vse beograjsko prebivalstvo, ki s gnusom komentira tolikšno pokvarjenost sodobne mladine.

Purić pri Lavalu

PARIZ, 12. avgusta. AA. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister Pierre Laval je danes sprejel novega jugoslovanskega poslanika dr. Božidarja Purića.

Dr. Purić je pri tej priliki izročil ministrskemu predsedniku Lavalu prepise svojih poverilnic.

M. K.:

Turnir za nacionalno mojstrstvo

Ker je bila nedelja zvečer ob zaključku redakcije večina partij iz 6. kola še neodigrana in prognoza stanja precej nejasna, bomo vsem onim našim čitateljem, ki z zanimanjem sledijo slehernemu kolu našega ljubljanskega mojstrskega turnirja, postregli danes z natančnimi podatki, da si tako spopolnijo svojo šahovsko tabelo.

V 6. kolu je v A skupini Carev kot beli premagal Jonkeja, a Hren s prvimi zgoditkom Grenčarskega, ki se zdi na tem turnirju izredno nerazpoložen. Nikolič je moral kot beli prepušiti točko Vidmarju Milanu ml., ki si tako vsak dan bolj utrjuje vodstvo A skupine. Mladi Šiško, ki se je prve 4 partije zavidljivo junaško obnašal, je zabeležil v 6. kolu proti našemu priznanemu teoretiku Preinfalku že svoj drugi zaporedni poraz.

V B skupini je moral Longer ponovno kloniti — toplot proti R. Saviću, ki se je s to zmago uvrstil na tretje mesto svoje skupine in katero bo bržčas skušal na vso moč braniti. Naš priznani Sorli je porazil Licula, a žilavi zemunski zastopnik Matvejeve celjskega Mareka. Prvak skupine in favorit za finale naš odlični Sikošek pa si je z zmago nad Beričem ohranil vodstvo.

Partiji ing. Prek-Gabrovšek iz A skupine ter Subarić-Herbatin iz B skupine sta bili prekinjeni, a Savić Br. iz A) in Vidmar Ciril iz B skupine sta počivala.

Doigrane so bile dalje še prekinjene partije, in sicer Jonke-ing. Prek iz 5. kola, v kateri sta si oba nasprotnika razdelila po 1/2 točke, Sorli-Sikošek iz 1. kola, ki jo je Sorli izgubil ter Subarić-Sorli iz 4. kola, ki jo je Sorli dobil.

Po dokončanem 6. kolu — torej polovici turnirskih partij, so že obrisi končnega stanja vsaj približno — že razvidni. V skupini A sta predvsem favorita za vstop v finale Vidmar Milan ml. s 5 točkami iz 6 igranih partij ter ing. Prek s 3 točkami (iz 4 igranih partij), ki oba še nista izgubila nobene partije. V B skupini pa se bodo dovojevali v finale Sikošek s 5 točkami iz 6 partij ter Matvejeve vs 4 točkami iz 6 partij, ki pravtako oba še nista izgubila nobene partije. Tretja dvojica obeh skupin seveda še ni jasna, pač pa ima v A skupini še Preinfalk največ izgledov pred Šiško, Gabrovškom in Carevinom. V B skupini da se bosta za vstop v izločilno skupino potrudila Sorli in Savić Radomir, vsekakor seveda z rezervo še možnih presenečenj.

V ponedeljek je bilo odigrano VII. kolo. Vsed grobe pogreške ing. Preka kot črnega v časovni stiski je ta izgubil proti Nikoliću, ki je imel figuro manj, je dobljeno partijo. V prekinjeni partiji iz VI. kola pa je ing. Prek z Gabrovškom remiziral. Gabrovšek Julij je igral s Casevinom in sta se igralca pogodila za remis, Jonke je doživel poraz proti Hrenu, ki si je s to zmago opomogel do 2. točke. Preinfalk je s silno precizno igro dosegel proti nevarnemu M. Vidmarju mlajšemu neodločen rezultat, Savić Branko je istotako moral prepušiti Šiški pol točke. V B-skupini Sorli kot črni v že boljši situaciji ni mogel doseči proti Herbatinu več kot remis. Prav tako neodločeno sta končali partiji Berić—Matvejeve ter Vidmar C. —Sikošek. Partiji Masek—Longes ter Savić Račor r Subarić pa sta bili prekinjeni.

Po 7. kolu je stanje sledeče: Vidmar M. ml., Sikošek 5½, Matvejeve in Šiško 4½; Herbatin in Preinfalk 4; ing. Prek in Savić Radomir 3½ (1); Sorli in Gabrovšek 3½; Casev 3 (1); Berić, Vidmar Ciril in Nikolić 3; Marek in Longes 2 (1); Jonke. Hren in Savić Branko 2; Grenčarski in Subarić 1 (1), Licul 1.

Odsej se vsakodnevne partije ne bodo več nadaljevale ob pol 20. uri kakor doslej, temveč že popoldne od 16. ure dalje.

Umrli mi je danes v Slajmerjevem domu moj srčno ljubljani soprog in oče mojega sinčka Marjančka, brat, stric in svak, gospod

Franc Kambič

solastnik palače Viktorija

Pogreb bo v sredo, dne 14. avgusta 1935 ob petih popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k sv. Križu, kjer bo truplo blagopokojnega položeno v rodbinsko grobnico.

Maša zadušnica bo v petek ob 8. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega oznanenja.

Ljubljana, dne 12. avgusta 1935.

Globoko žalujoča

Ljudmila Kambič roj. Kubelka

Damski plavalni dvoboj Jugoslavija - Italija v sredo in četrtek zvečer

Kopališče Ilirije

3) letnica gasilcev v Zg. Siški

Pod pokroviteljstvom bana dr. D. Puca
Ljubljana, 12. avgusta.

V Zgornji Siški je slavila v nedeljo Gasilska četa pod pokroviteljstvom bana g. dr. Dinka Puca tridesetletnico svojega obstoja in krsti svoje prenosne brizgalne. Pomembne gasilske svečanosti se je udeležilo veliko število okoliških gasilskih čet in mnogo občinstva, ki se je zbralo pred Gasilskim domom v Zgornji Siški. Navzoče gasilce in njihovemu požrtvovalnemu delu naklonjeno občinstvo je pozdravil z iskren dobrodošlico načelnik Jože Cerne, ter je v svojem govoru orisal razvoj zgornjesišenske gasilske čete in poudaril veliko delo, storjeno z idealnimi nagnjenji in požrtvovanjem. Kot zastopnik pokrovitelja g. bana je govoril gosp. Jože Liković, komisar sreskega načelstva za ljubljansko okolico, naglašujoč človekoljubno in požrtvovalno delo zgornjesišenskih gasilcev. Nato je sledila razdelitev diplom častnim članom gg. dr. Drago Marušiču, Krisperju, Tönniesu in Galletu v znak priznanja njihovih zaslug. Krstitev prenosne brizgalne je izvršil zastopnik gasilske zajednice, bivši narodni poslanec g. Anton Cerer iz Kamnika z bodrilnim govorom. Po strumnem mimohodu gasilskih čet se je razvila pristrčna in vedra zabava.

Nova kolodvorska restavracija na Rakeku

Ljubljana, 10. avgusta.

Po vojni se je začelo življenje na Rakeku naglo razvijati. Kakor hitro je Rakek postal važna obmejna postaja na zapadni meji, se je dvignila tudi pomembnost kraja samega. Na Rakeku je zdaj carinarnica in policijski komisariat, ki imata oba svoje urade v postajnem poslopu. Že nekaj let se povdarja potreba po samostojni carinarnici na Rakeku. Končno je postaja lanske leto tudi dobila lep peron, ki je dal vsej postajni zgradbi lice, kakršno se spodobi za važno obmejno postajo. Zaradi tega je bilo tudi potrebno odstraniti stari, lesení buffet ob postaji, ki je lice postaje samo kazil. Odločilni faktorji so se že dalje časa zavzemali za to, da se zgradi na postaji kolodvorska restavracija. Železniška uprava je na ponovno povdarjanje potreb res razpisala licitacijo, tako da so pred dobrim tednom že začeli z zidavo. Zidarska dela je prevzel rakovski mojster g. Urbančič, ki bo zgradil prav lično restavracijo za malenkostno vsoto okrog 20.000 dinarjev. Restavracija bo imela več primernih gostilniških lokalov, pa tudi stanovanje za restavraterja. Nova zgradba bo nova pridobitev tako za postajo samo, kakor tudi za rakovsko občino in jo vsi Rakovčani prav od srca pozdravljamo.

Predlogi o zaščiti kmeta

V petek se je vršil v Ptujju na povabilo tuk. poverjeništvu županske zveze sestanek predsednikov občin ptujškega sresa, na katerem so razpravljali o najbolj perečem vprašanju našega kmeta, t. j. glede ureditve kmetiških dolgov. Sestanek so se udeležili poleg predsednikov občin tudi srezki načelniki g. dr. Zvonko Bratina, predsednik mestnega poglavarstva v Ptujju g. Ladislav Jerše ter bivši poslanec g. Lovro Petovar. Zborovanje je vodil predsednik g. Joško Lah ter je bila na predlog g. Petovarja soglasno sprejeta sledeča resolucija:

1. Občine se izrečejo načelno za uveljavljanje zakona o zaščiti kmeta, po katerem bi bila pri vsakega kmeta domačija in gotova površina zemlje neizvršna.
2. Zaščitno zemljo si naj prizadeji posestnik lahko sam izbere in naj znaša 4 ha površine.
3. Zakon, če pride do tega, mora veljati takoj za vse.
4. Upošteva naj se naše dedno pravo. Vseled tega naj zakon upošteva prilike banovin in okolice.
5. Zaščito naj zgubi vsled razsodbe prizadele, če nima obitelji; če ima pa družino, pa pride v tem slučaju posest na njo.
6. Z zaščitenim posestvom tudi lastnik sam ne more razpolagati, izvzemši, če je samec, star 60 let in brez obitelji.
7. Ozirom na gornji sklep so tozadevni predlog predložile občine srezkemu načelstvu.

Čitajte in razširjajte
»Glas naroda«!

Mednarodne motociklistične dirke na Ljubeli

Leica Foto R. Kos.

Včeraj smo obširno poročali o uspehih motociklističnih dirkah na Ljubeli, ki jih je že petič priredil ljubljanski M. K. Ilirija. — Levo zgoraj: Ing. Rudolf Lotz, član I. M. K. Maribor iz Maribora, novi državni in banovinski prvak, ki je prevozil izredno težko progo v času 5:41. Levo

spodaj vidimo ing. Lotza ob zaključku vožnje v zadnji serpentin. Na desni je Hubmann Hubert iz Gradca, ki je zrušil dosedanja ljubeljski rekord po odlični vožnji v času 5:06.1. — Desno zgoraj vidimo prizor iz dirke motorjev s prikolicami, zmagovalce Schein iz Gradca vozi sko-

zi cilj, desna slika sporaj pa vidimo smolo simpatičnega maratona Zemljaka na serpentin nad Bornovim gradičem, kateremu se je v sredi uspele vožnje pokvaril motor. Tekmoval je v skupini motorjev s prikolicami in je bil favorit.

Zastopniki vseh rudarskih revirjev pri banu

Deputacija pod vodstvom poslancev dr. Lovrenčiča, Pleskoviča in Mravljeta z župani je obrazložila obupen položaj naših rudarjev

Ljubljana, 12. avgusta.

Danes ob 11. dopoldne se je oglasila pri gospodu banu deputacija zastopnikov vseh rudarskih revirjev Slovenije. Deputacijo so vodili narodni poslanci dr. Lovrenčič za kočevski okraj, Rudolf Pleskovič za laški in Milan Mravlje za litijski okraj. V deputaciji so bili župani občin Trbovlje, Hrastnik, Zagorje, Kočevje, Črnomelj in Rajhenburg ter predsednik II. rudarske skupine g. Fran Pliberšek.

Deputacija je banu dr. Pucu razložila obupni položaj rudarskega prebivalstva.

Posebno težak položaj je nastal v Kočevju in Črnomlju, kjer so zaradi redukcij državnih dobav morali rudnike zapreti in rudarje in uslužbenstvo odpustiti, oziroma se bo to izvršilo s 1. novembrom letošnjega leta.

S prenehanjem obratovanja teh rudnikov ali z novimi redukcijami v ostalih revirjih so prišle tudi občine s svojimi proračuni v težaven položaj. Enako seveda tudi Bratovske skladnice. Prebivalstvu rudniških revirjev preti neizogibna katastrofa. Enako tudi občinam in vsem soci-

alnim ustanovam, ako ne bo o pravem času preklicana redukcija državnih dobav.

Gospod ban je z velikim zanimanjem sledil izvajanjem članov deputacije, jim obljubil vso svojo pomoč in povedal, koliko je že on s svoje strani v tem pogledu storil in ukrenil.

Da bi izčrpali vsa pota, ki so deputaciji na razpolago, in preprečili neizogibno katastrofo, so se priglasili župani in poslanci iz prizadetih okrajev v avdienco pri Nj. Vis. knezu namestniku.

Kočevski trgovci, obrtniki, gostilničarji in posestniki za rudarje

V soboto zvečer je bil v Kočevju protestni shod hišnih posestnikov, gremija trgovcev, združenja gostilničarjev in zveze obrtnikov, glede napovedane ukinitve kočevskega rudnika.

Govoril je v imenu vseh korporacij gospod Josip Pavliček, tiskarnar v Kočevju. Obširno je navzočim obrazložil brezupen položaj v Kočevju, ki bi nastal, če pride do napovedane opustitve kočevskega premogovnika.

Nato so zborovalci soglasno sklenili, da pošljejo odločilnim činiteljem sledečo resolucijo:

Združeni trgovci, obrtniki, gostilničarji in hišni posestniki protestirajo, da se ukine obratovanje premogokopa v Kočevju in tako vzame ne samo rudniškemu delavstvu in uradništvu zaslužek in njihovim družinam eksistenco, temveč tudi oškoduje gospodarsko mesto in pridobitne kroge kar najbolj občutno.

Korporacije se obračajo radi tega na banovinsko upravo in na zbornico za trgovino, obrt in industrijo z nujno prošnjo, naj ukreneta z vso resnostjo vse potrebno, da se ta preteča nesreča za delavstvo in mesto ne uresniči in da dobijo rudniki v Sloveniji od države one množine dobav, ki jim omogočajo obratovanje vsaj v sedanjem obsegu.

Ker je naša občina in ves okraj že itak popolnoma pasiven, je v njih življenjskem interesu, da se skromne gospodarske institucije ne ukinejo, čigar posledica je, da brezposelno delavstvo obremenjuje prebivalstvo in mesto.

Po mestu in po rudniku se je hitro raznesla vest, da zborujejo merodajne korporacije v gostilni »Harde« glede opustitve rudnika. Množica rudarjev se je zbra-

la, katerim so se pridružili še brezposelni in upokojeanci ter čakala na izid zborova-

Burno zborovanje posestnikov novih hiš

Ljubljana, 11. avgusta.

V soboto zvečer je bilo v hotelu Štrukelj zelo burno zborovanje, pri katerem je šlo za to, da se ustanovi »Društvo posestnikov novih hiš«. To društvo so ustanovniki pripravljali že dolgo spričo nezadovoljnosti z razmerami, ki so vladale v »Prvem društvu hišnih posestnikov«, češ, da se to ni zanimalo za interese posestnikov novih hiš in jim je celo nasprotovalo. Na zborovanje je prišel tudi predsednik starega društva, kar je povzročilo pravcati incident med starimi in novimi posestniki. G. Frelj je očital novim ustanovnikom, da nočejo slišati čiste resnice, ti pa so ga zavrnil, naj si resnice išče na sodišču. Posredovati je morala celo policija. Za predsednika ustanovnega zbora je bil izvoljen dr. Kodre, nato pa je g. Kos prebral poročilo pripravljalnega odbora. Med razlogi glede ustanovitve novega društva je navajal, da se hočejo novi hišni posestniki z organizirano močjo postaviti v obrambo svojih interesov, kar jim v okrilju starega društva ni bilo mogoče. V debati so se nato oglašali govorniki, ki so hoteli obe društvi pomiriti za sodelovanje, češ, da stara organizacija že 36 let skrbi za svoje člane. Drugi govorniki pa so naglašali, da se stara organizacija sploh ni zmenila za posestnike novih hiš. Ti so po dolgoletnem trudu, ko so se morali preje tiščati po podstrežjih in kletih, prišli do svojih hiš in hočejo zato zdaj po legalni poti uveljaviti svoje pravice, čeprav je stara organizacija izdala o njihovem ustanavljanju letak »Škodljiva agitacija in

akcija«. Prišli so končno do spoznanja, da je skrajni čas, da se organizirajo in na ta način rešijo svoje na dolgu zgrajene hiše. Zborovalci so se zato izjavili soglasno za ustanovitev društva in je bil zato izvoljen odbor, ki bo vodil vse delo. Ožji odbor sestavljajo: Lužar Fortunat, Kos Janko, Pintar Vladimir, Lukež Rudolf, Košir; namestniki so: dr. Kodre Anton, Pregelj Ivan, Zupančič Franc; nadzorstvo: Lobe, Mavec, Salehar; razsodnik: Voje.

Sestavili so resolucijo, v kateri zahtevajo, da se na zakonit način zniža obrestna mera za hipotekarne dolgove na največ 5%. Amortizacijska doba naj se podaljša na 30 let. Zgradarina naj se zniža od 12 in 6 ostoikov na 3 odstotke. Zahtevajo jasnost Davčnega zakona glede avtonomnih davščin. Potrebna je zaščita za prezadolženca, ki je brez lastne krivde zašel v plačilne težkoče. Tekoče eksekucije pa naj se takoj ustavijo, ako prezadolženec poravnava zaostale davščine. Olajšati je treba postopek pri neplačani najemnine za odpis davkov. Ocenjevanje lastnih stanovanj naj se zniža za 30%. Pri denarnih zavodih naj pridejo v upravo tudi zastopniki dolžnikov. Na deželi, zlasti v industrijskih krogih, naj se davčna prostost za nove hiše izenači na isto dobo let, kakor jo imajo v mestih. Avtonomne davščine naj se predpisujejo po napovedi zadnjega leta.

Prijatelji in somišljeniki!
Sklicujte se pri svojih nabavkah na oglase v našem listu!

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Danes ob 19.30 predava književnik g. Veljko Petrovič o temi: Sremski Karlovci v zgodovini naše kulture. Prenos iz Beograda.

× Požar v Crni vasi pri Igu. Včeraj popoldne so bili ob 15.48 poklicani ljubljanski gasilci v Crno vas št. 239, kjer je požar zajel dvojni kozolec in hlev Jožeta Lenarčiča. Na pomoč so prišli tudi barjanski gasilci in se jim je skupno z ljubljanskimi posrečilo požar omejiti. Požar je nastal na dosedaj še nepojasnjen način.

× Na drž. realni gimnaziji v Ptuj budo popravni izpiti od vključno 28. do vključno 31. avg. Višji tečajni izpit bo 30. in 31. avg. nižji tečajni izpit pa 31. avg. Natančnejši razpored je nabit na uradni deski. — Vpisovanje za novo šolsko leto bo 1. sept. za dijake, ki bodo prišli z drugih srednjih šol na ptujsko gimnazijo. 2. septembra za I. razred, od 3.—5. sept. pa za ostale razrede tako, kakor je priobčeno v letnem izveščju.

× Manj plačani bolj obdavčeni. Pišejo nam: § 44 zakona o proračunskih dvanajstih letih za leto 1935-36 določa, da plačujejo 1% izredni prispevek vsi uslužbenci, ki prejemajo mesečno plačo, dočim so tedensko plačani oproščeni. Sedaj se pa upravičeno vprašujemo, na kateri podlagi se mesečna plača obdavči, ki je v mnogih primerih manjša od one dvakrat štirinajst dnevne ali štirinajst tedenske. Tako je znano, da dobi kvalificiran delavec štirinajst dnevno 500—600 Din, tedensko plačani z nadurami pa 400—500 Din. Znano je pa tudi, da dobi nočni ključar (stražar) po mestu 700—800 Din mesečno in plača 1% davek. Nočni čuvaj s tedensko plačo 250 Din pa je tega davka prost. Neupravičeno je, da se šibkejši plačani uslužbenci zato obdavči, ker prejme mesečno plačo, dočim je njegov tovariš z večjo plačo tega davka prost. Vsi taki uslužbenci, to so večina vratarji in nočni čuvarji z mesečno plačo — pa nimajo nikake zveze in pravice pri pokojninskem zavarovanju, tudi ne volilne pravice v nameštenski kategoriji — pač pa v delavski kategoriji, ker so zavarovani pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev — naj bi zaprosili svoje službodajalce, da se jim izplačuje plača štirinajst dnevno, pa so takoj tega davka prosti. Pri pokojninskem fondu ne izgubijo nič, ker ne spadajo k tem namenscem, pač pa po vsej pravici k delavski kategoriji po činu in plači.

× Za hmeljskega tržnega nadzornika je imenovala banska uprava sreskega kmetijskega referenta pri srezu Celje g. Franca Werniga, in sicer za vse hmeljske okolice in za dobo sezone hmeljske trgovine v mesecih avgust do oktobra.

× Razpisane službe banovinskih cestarjev. Kr. banska uprava razpisuje v Krškem tri službene mesta banovinskih cestarjev in sicer: 1. banovinski cesti I. reda št. 17 Brod—Krško—Radna—Radeče od km 6.00 do km 9.00 in na ban. cesti II. reda št. 269 Impolca—Raka—Drnovo—Krška vas od km 8.500 do km 13.000. 2. banovinski cesti I. reda št. 18 Trebnje—Kamna gora—Gomila—Mokronog—Boštanj od km 16.00 do km 23.00. 3. banovinski cesti II. reda št. 294 Radeče—Tržišče od km 0.00 do km 7.00. Vložiti prošnje do 31. avgusta t. l. pri sreskem cestnem odboru v Krškem.

V Zagrebu 8 novih cerkev in župnišč. V Zagrebu hoče nadškof koadjutor dr. Stepinac ustanoviti osem novih župnij. Zaradi tega je potrebnih tudi osem novih cerkev in osem župnišč. Nadškof je izdal poziv, v katerem pravi, da je za potrebe vernikov v Zagrebu nujno potrebnih še osem cerkev. Ker je začel akcijo v dobi hude gospodarske krize, veruje pred vsem v pomoč samega Boga. Gre za božje interese, za rešitev duš in za interese hrvatskega naroda, katerega istinita kultura sloni na katoliški cerkvi. Hrvatski katoliki so doslej vedno v najtežjih časih dokumentirali svojo privrženost rimskokatoliški cerkvi. Izdatki bodo ogromni, ker bodo morale biti cerkve tudi arhitektonsko dovršene in v skladu z zgradbami velikega mesta, ki je središče hrvatske kulture. Ker ni pričakovati od drugod nobene pomoči, se nadškof obrača naravnost na vernike. Prihodnjio nedeljo bodo v ta namen pobirali v vseh zagrebških cerkvah prostovoljne prispevke za nove cerkve. V katedrali bo darove sprejemal sam nadškof dr. Stepinac. Tudi ne drži očitke, pravi nadškof dalje, da bi bilo bolje zbirati denar za sirote. Tudi Juda je godrnjal, ko je tista žena vtila na Odrešenikove noge dragoceno mazilo. Sicer pa bo pri gradnji novih cerkev zaposlenih toliko brezposelnih, revnih delavcev in obrtnikov, da bo tudi narod imel pri tem svoj delež. Nadškof v pozivu poudarja, da ne zahteva za sebe ničesar. Zahteva za čast in slavo velikega Boga, ki bo v nebesih stotero povrnil. Kdor ne more dati mnogo, naj da skromen prispevek. Kdor ne more dati gotovine, naj daruje vložne knjižice ali naj pomaga z brezobrestnim posojilom.

Ljubljana

Dnevna pratika.

Torek, 13. avgusta. Katoličani: Hipolit in Kasij; pravoslavni: 31. julija, Davola.

Dežurne lekarne:

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 1, Hočevvar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste, Zaloška 18.

Posetniki Obrtne razstave v št. Vidu ne pozabite na sobo št. 13, kjer razstavlja pohištvo in druge mizarske izdelke v modernih oblikah mizarski mojster

Jože Kocijan
Vižmarje

× Tovariši bivši interniranci se bodo gotovo polnoštevilno udeležili pogreba gosp. Frana Kambiča v sredo ob 17. uri.

× Klubu Primork je daroval neimenovani Sočan 100 Din mesto cvetja na krsto g. Svetka Martelanca. Iskrena hvala!

× Odprta noč in dan so groba vrata. V Slajmerjevem domu je umrl včeraj obče spoštovani in priljubljeni solastnik palače Viktorije g. Franc Kambič. Umrl je v najlepši moški dobi na zastrupljenju roke. V svetovni vojni je bil preganjan po avstrijski politični oblasti in nad leto dni konfiniran. Iz konfinacije so ga poslali na fronto, kjer je bil ranjen v roko. Sedaj bi mu roko morali amputirati, kar pa je odklonil. V zadnjem času pa je čutil bolečine, odšel na zdravljenje v Slajmerjev dom, kjer ga pa niso mogli kljub skrbni zdravniški negi rešiti, podlegel je na zastrupljenju. Blagi pokojnik zapušča žalujoco soprogo in otroka. Pogreb bo jutri ob 5. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Pokojniku časten spomin, preostalim pa naše iskreno sožalje!

× Nesrečen padelec po parketu. Včeraj popoldne je rešilna postaja prepeljala iz Direkcije drž. železnic v Kolodvorski ulici v splošno bolnišnico 29 letnega železniškega uradnika Franca Zeleznika, stanujočega v Staretovi ulici št. 25. Šel je v uradu po parketu, spodrsnilo mu je in si je pri padcu zlomil roko.

× Tatvine pri kopanju. V petek je nekdo pri kopanju ob Grubarjevem nabrežju v bližini Stepanškega mostu okradel češkoslovaškega državljanca Jožeta Lavička, trgovca iz Prage. Odnese mu je svetlosive športne hlače, rumene nizke čevlje, zlato moško uro, dvokrovno z arabskimi številkami, ki ima na notranji strani zadnega pokrova gravirane črke »J. L.« in »M. L.«, pod temi pa napis »Napamatku 1932«, srebrno cigaretno dozo iz časa francoskega kralja Ludvika, iz denarnice je tat pobral denar, in sicer 800 Din in bankovce za 1000 čeških kron, dalje je neznanec odnesel trgovcu aktovko, v kateri se je nahajala siva srajca, brivski aparat in drugo. Tat je oškodoval trgovca za 800 Din in 5425 čeških kron. — Na Savi pa je nekdo ukradel pri kopanju na Savi Ciri Erbežniku, trgovskemu sodniku, iz hlačnega žepa petpredalno listnico s prometno knjižico.

× Umrl so v Ljubljani. Alojzija Jezeršek, roj. Maček, stara 60 let, žena dohod. prejemnika v pok. — Artur Eberle, star 39 let, trgovski sodnik. — Terezija Mosche, roj. Zeschko, stara 86 let, zasebnica, Anton Zumer, star 69 let, hišni posestnik. — Ivan Tavcar, star 73 let, strojevodja v pok. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Josip Superrina, star 33 let, zidar nestalnega bivališča. — Zdravko Lokaj, star 1 leto, sin posestnika, Krška vas. — Kristina Zdravje, stara 27 let, kuharica, Kandija pri Novem mestu. — Zaidaršč Alojzij, 25 let, duinar, Konjsko pri Krškem. — Ivana Kunčič, stara 37 let, žena tovarniškega delavca, Begunje. — Marija Bizjak, stara 37 let, žena vpok. rudarja, Studenci pri Hrastniku. — Anton Konič, star 68 let, zidar. — Ivan Kunej, star 52 let, šofer rešilne postaje. — Josip Cvetkovič, star 50 let, posestnik. Prišenberk pri Brežicah. — Terezija Čekč, stara 56 let, zasebnica. — Katarina Pugelj, stara 31 let, poljska duinarica, Pri cerkvi, srez Kočevje.

Celje

Obiščite veliko obrtno razstavo v št. Vidu

od 4. do 25. avgusta

PODPIRAJTE DOMAČO OBRT!

Celjska razstava

Celje, 12. avgusta 1935.

Obisk obrtne razstave narašča s neverjetnimi skoki. V nedeljo je bilo prodanih nad 4000 vstopnic. Toliko in več ljudi je torej na novo obiskalo razstavo, da ne računamo onih, ki imajo trajne vstopnice. Popoldne in zvečer pa je na samo vese-

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

KORALE (koljeje) pristne bele prodam. Naslov pri upravi lista.

PRODAM kos rips-moaré 18 m dolžine, 120 m širine po ugodni ceni. Ponudbe pod »Kupim« na oglasni oddelek lista.

LJUBLJANSKI ZVON letnike 1900, 1906—1910 (vezane) prodam. Naslov pri upravi lista.

OBVEZNICE vojne škode kupim. Naslov pove-uprava lista.

Posredujem denar

na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov

RUDOLF ZORE, LJUBLJANA

Gledališka 12, Telef. 38-10

Za pismen odgovor priložite 3 Din v znakah

lišče navalilo nad 3000 oseb. Takega obiska se pač ne bi bil nadejal največji optimist. Razstavo je obiskalo več bivših ministrov in tudi novi poljski poslanik si jo je ogledal.

Celjska obrtna razstava je po svoji kakovosti brez dvoma dosegla, ki komaj da gre v naše težke čase. Tako nam je zastopnik velike angleške tvrdke sam od sebe izjavil, da v Jugoslaviji menda ni videl tako lepega razporeda. Je morda pri tem nekoliko vpljudnega laskanja, ampak ni ga človeka, ki se ne bi o razstavi izrazil nad vse povoljno.

Razume se, da je z razstavo zadovoljen tudi delavni odbor, ki je vse to zamislil; posebej pa so zadovoljni oni tam na veselešču. No, in razstavitelji sami, ki so v zadetku bolj plašno čakali, kaj bo, so si tudi precej oddahnili. Došlo je že do lepih poslov, zlasti v mizarski in kovinski stroki. Razstava je že dokazala, da je bolj posrečena nego ona leta 1922., če bo pa še nekaj kupčij, bo pa tudi materialno boljša.

V soboto in nedeljo so se mimogrede pojavili tudi Hrvati in pa Čehi, ki z velikim avtobusom krožijo po Jugoslaviji.

× Javna mestna knjižnica sedaj ne posluje. Odprta bo zopet 20. t. m.

× Pretepači. V nedeljo so se neki delavci, ki regulirajo Savinjo, spravili v Tre-

merju nad 37 let starega delavca Franca Dobrajca, ter so ga z deskami in noži po glavi in telesu tako obdelali, da leži sedaj v javni bolnici.

× Smrt. V javni bolnici je umrl dr. Viktor Zangger, član znane celjske rodbine. Bil je svoj čas odvetniški koncipient. Star je bil 50 let. — Dalje je umrla v bolnici 63 let stara občinska reva Franciška Kocijaž od Šmarja pri Jelšah.

× Nejasna začeta. V noči na ponedeljek se je pojavila ob pol treh v Gubčevi ulici precej glasna družba. Kar se je nenadoma pojavil mesarski pomočnik Franc Arzenšek in je začel razsajati. Pograbil je na vrtu bližnje gostilne stol in se je pognal za bežečimi. Pri tem je 32 let stari vulkanizator Vilibald Jezernik padel in Arzenšek ga je začel s stolom biti ter ga je hudo poškodoval po glavi in levi roki. Jezernika so spravili v bolnico, Arzenška pa v zapor.

× Dve žrtvi nesreče. K poročilu o nesreči obratovodje Franca Naroglava iz Straže in dijaka Emila Martema iz Retja, ki sta se z motorjem zaletela v vlak, dodajemo, da je obratovodja Naroglav sedaj v celjski bolnici umrl. — Tu je tudi izdihnil 53 let stari posestnik Alojz Ribič iz okolice Šmarja pri Jelšah, ki se je pone-rešil s slamoreznicco. Ko je delal, mu je namreč priletel kos železa od stroja v trebuh. Zavoljo te poškodbe in pljučnice, ki se je pridružila, je umrl.

Kaj je novega v Mariboru

Velik požar v Razvanju

Maribor, 12. avgusta.

Snoči je ob 23. uri izbruhnil v Razvanju pri Mariboru v gospodarskem poslopu posestnika Mihaela Kaca velik požar, ki je poslopje docela upelelil. Na pomoč so takoj prihiteli domači gasilci iz Razvanja in gasilci iz Hoč, Bohove, Maribora ter Pobrežja. Kljub velikim naporom se je ogenj posrečilo le lokalizirati. Na gorečem seniku je spal domači hlapec Martin Jamšek, ki je ves prestrašen spoznal, da se nahaja v smrtni nevarnosti. Zato je hotel skočiti s senika, je pa pri tem padel in zadobil hude notranje poškodbe. Pri gašenju je utrpel delavec Štefan Polajzar nevarne opekline po vsem telesu. Oba ponesrečenca so reševalci prepeljali v tukajšnjo bolnico. Ogenj je bil potaknjen, ne ve pa se še kdo je storilec. Tudi še ni ocenjena škoda, ki je precejšnja.

× Kino Union: Od danes dalje senzacionalni film »Pokolje«, poln napetih prizorov.

× Grajski kino: Do vključno torka krasen vesel ljubezenski film »Himna ljubavi« s Charlot Suzo v glavni vlogi.

× Maistrovi borec so imeli redni občni zbor v nedeljo v Narodnem domu. Otvoril in vodil ga je predsednik prof. dr. Dolar, kot zastopnik oblasti pa je prisostvoval sreski načelnik dr. Senekovič. Poročila so podali predsednik dr. Dolar, tajnik Polde Lipovž, blagajnik Franc Luknar in nadzorni odbor. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen dosedanjí odbor s predsednikom dr. Dolarjem na čelu.

× Okraden tovarnar. Včeraj popoldne je neznanec ukradel tovarnarju Francu Mautnerju iz kabine na Mariborskem otoku listnico z 2300 dinarji.

× Zena se je vrnila. Včeraj smo poročali, da je pobegnila strojevodji Martinu Flisu žena Alojzija. Danes pa nas je policija obvestila, da se je pogrešanka že vrnila.

× Pretép v stolnem župnišču. Včeraj popoldne sta se v hlevu stolnega župnišča stepla 28-letni župniščni hlapec Anton Merc in viničar župnišča Franc Žezek. Slednji je pograbil kamen in z njim prizadejal hlapcu na desnem sencu nevarno rano. Prepeljan je bil v bolnico.

× Vsi trije vlomilci v Mariboru. Včeraj ponoči sta mariborska policijska organa pripeljala iz Koprivnice še ostala dva vlomilca, brata Filipa in Riharda Krolej. Na vlaku sta pripovedovala o svoji žalostni življenjski povesti. Rojena sta v Avstriji, kjer sta preživela tudi svoja mladeniška leta. Ko tujina zanju ni imela več kruha, sta se podala v domovino, kjer pa so ju gledali kot tujca. Zato sta se morala podati na nepošteno pot. Rihard je v vlamu popolnoma nedolžen, ker je takrat spal v ptujskem gozdu in za vlom niti vedel ni. Oba brata sta zasledovana tudi od naših oblasti, ker sta nedavno izvršila vlom v občinsko blagajno v Zrečah, kamor sta pristojna. Sumijo, da je ista vlomilska trojica vlomila tudi v Jelačičevo grobnico.

× Dva vlom v Mlinški ulici. Sinoči se je splazil neznan storilec skozi pritlično okno v stanovanje Marije Ratove v Mlin-

Radio

Torek, 13. avgusta

Ljubljana: 12.00 Znane in slovite pevke na ploščah, 12.45 poročila, vreme, 13.00 čas, obvestila, 13.15 radijski orkester, 14.00 vreme, spored, borza, 18.00 otroška ura: Mucky miška (ge. Gabrijelčičeva in Vida Juva-nova), 18.40 za našo deco (plošče), 19.00 čas, poročila, spored, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 pevski zbor cerkve sv. Ciri-ila in Metoda, 21.00 čas, vreme, poročila, 22.10 pisano polje (nadaljevanje), 22.30 angleške plošče.

Zagreb: 20.15 Vokalni koncert, 20.45 recitacije, 21.15 vokalni koncert, 21.45 plošče. Beograd: 20.00 Koncert za violino, 20.30 predavanje, 20.50 radijski orkester.

ski ulici in odnesel žepno uro z verižico. V isti ulici je nekaj časa nato tat na isti način ukradel Mariji Polakovi obleko in čevlje v vrednosti preko 1000 dinarjev.

Kopiram, razvijam, povečavam

vestno in strokovno

FOTO JAPELJ, MARIBOR

Gospodsk. ulica št. 28

Krklec pred komisarjem

Ljubljana, 12. avg.

Komisar: — No, Gustel, kako ste jo pobri-sali iz avtomobila.

Gustav: — I, kako? Pred magistratom so stali in oddajali ljudi v odgonske zapore, pa sem stopil še jaz z njimi iz voza. Stražnik je zapornike odvedel na magistrat, jaz pa sem nato čakal kakih deset minut. Ko sem videl, da se zame nihče ne zmeri, sem mislil da lahko grem in sem šel.

Komisar: — Zakaj pa niste počakali v avtomobilu? Saj stražnik ni poklical vas, da pojdite z njimi.

Gustav: — No, mislil sem, da je poklical tudi mene... Potem sem moral pa le predolgo čakati, oziral sem okrog in nekaj časa ogledoval napise na magistratu.

Komisar: — Kam ste pa potem šli?

Gustav: — Po Stritarjevi ulici, mimo dramskega gledališča, po cestni železnici v Rožno dolino na Brdo. Tam sem počakal do pol petih. Potem sem pa krenil proti Ški in čakal v gostilni, kjer sem spil samo en malinovec.

Komisar: — Ali ne pijete vina!

Gustav: — Ne, sem abstinent!

Komisar: — Kod ste pa potem hodili?

Gustav: — Zvečer sem šel gledat film v Kino Ljubljanski dvor. Kaj so igrali, sem že pozabil, ponoči ob pol ene pa sem se odpe-ljal z vlakom v Maribor.

Komisar: — Kaj ste pa počeli v Mariboru? Ali imate starše tam?

Gustav: — Oba sta že umrla, oče in mati. V Mariboru sem krenil takoj iz mesta v Kam-nico, kjer sem dobil pri nekem kmetu za-stojn prenočišče.

Komisar: — Ali niste nič poslovali...

Gustav: — Seveda sem, svojo uro sem prodal.

Komisar: — Kdaj ste pa prišli spet v Ljubljano? Zakaj ste se vrnili?

Gustav: — Ker je v Ljubljani življenje cenejše.

Komisar: — Kako pa, da ste si upali spet v mesto, saj ste vedeli, da imamo vašo sliko in bi vas vsak stražnik lahko poznal?

Gustav: — Malo sem se preoblekel, čez oko sem si pa dal zavezo, da bi me ne spoznali. Ko pa sem videl, da sem lahko brez skrbi hodil mimo detektivov in stražnikov in sem celo nekaj časa stal na vogalu policijske uprave na Bleiweisovi cesti, ne da bi se zmenili zame, sem mislil, da lahko zavezo odstranim.

Komisar: — Ta je pa lepa... Kje ste spali od petka, kar ste prišli v Ljubljano?

Gustav: — Kje? Na Rožniku.

Komisar: — Kje ste imeli shranjen kovčeg?

Gustav: — Tudi na Rožniku.

Komisar: — Ali se niste bali, da bi vam ga kdo ukradel?

Gustav: — To pa ne. Je bil holj varen kot pri ljudeh.

Komisar: — No, Gustel, povejte, ali niste vi izvršili napad na Rožniku.

Gustav: — Gospod Komisar, istina, da ga nisem izvršil.

Komisar: — Ali ste kaj slišali govoriti o sebi?

Gustav: — Res sem marsikaj bral v časopisih o sebi.

Krklec je bil prav elegantno opravljen in čeprav je po poklicu zagarski delavec, se mu na rokah ne vidi sledov, da bi si z žulji krčil življenje. Preiskava bo dokazala, koliko je udeležen — če je sploh udeležen — pri napadu na dve ženski na Rožniku. Najbrže se mu tokrat ne bo več posrečilo pobegniti in mu moral — čeprav težko — preživeti lepe poletne dni v zaporu.

Gospodarstvo

Glas z dežele

O kmetijski rentabilnosti

Iz vrst naših podeželskih čitateljev smo prejeli: Senca na luči naše kmetijsko-strokovne znanosti je brez dvoma omalovaževanje hiranja naše že itak revne zemlje in zato hiranje vsega, kar je ž njo v neposredni zvezi. Saj že kar redoma zemlji ne vračamo z daleka tega, kar ji odtegujemo. In sicer iz enostavnega razloga — ker nimamo s čim!

Cepprav je znanstveno dokazana stvar, da s 1000 kg žita odvezamo zemlji ca 30 kg čistega dušika, 17 kg kalija in 12 kg fosfora. kisline bi (če bi hoteli to nadoknaditi z isto-tako znanstveno priporočano množino umetnih gnojil) morali v kritje tega odtegovanja vrniti zemlji neredkokrat vrednost vsega pridelka!!! Ker se to praktično ne more dogajati, je jasno, da poleg vrednosti naših kmetijskih gospodarstev peša tudi rodovitnost zemlje!

V vsakem drugem kmetijsko-strokovnem članku čitamo in skoro na vsakem takem predavanju slišimo; koliko in koliko naj trošimo tega in onega umetnega gnojila — nikdar pa nimamo prilike motriti podrobne kalkulacije, koliko smo s tem dejansko koristili našemu gospodarstvu. Sicer pogosto čujemo o »presenetljivih« uspehih z umetnim gnojenjem (v posameznih slučajih); splošne kalkulacije (o povprečnih uspehih) z umetnimi gnojili pa nas čakajo, da jih v potu svojega obraza in z neprijetnimi razočaranji sestavljamo kmetovalci sami...

Gotovo bo marsikateri čitatelj zanimalo, če par takih računov priobčimo na tem mestu:

Kmetovalec N. N. (ime na razpolago) skuša gospodariti po vseh predpisih strok. znanosti. Zato tudi vodi knjigovodstvo, iz katerega posnemamo sledečo sliko o »dobičkonosnem« pridelovanju pšenice:

Na 1 ha zemlje ga velja: oranje in setev pšenice (dva konja in dve osebi dva dni) Din 220.—, 250 kg semenske pšenice (na trier prečiščene in razkužene Din 500.—; 250 kg čil. solitra, 300 kg rudn. superf. in 300 kg kalijeve soli, trošenje Din 1180.—; pomladna pletev (8 delovnih dni — hrana Din 10.— plača Din 10.—) Din 160.—; žetev pšenice (10 delovnih dni — hrana Din 15.—, plača Din 20.—) Din 350.—; vožnja in skladiščenje v kozolet (1 konj in 2 osebi) Din 80.—; vožnja in skladiščenje iz kozolet (1 konj in 2 osebi) Din 40.—; mlatev in čiščenje (dva konja in

8 oseb pol dne) Din 220.—; vožnja pšenice in slame h kupcu Din 120.—; davek 128.—; zavarovaln. Di 45.—, amortiz. invent. Din 60 Din 233.—; obresti od vlozene glavnice Din 14.500 po 5% Din 725. Skupaj stroškov Din 3828.

Prodal pridelek 925 kg pšenice po Din 140 Din 1115; 1450 kg slame po Din 30.— Din 425; 115 plev in ret. po Din 40.— Din 46.—; 35 kg žita za krmo po Din 50 Din 1750. Skupaj doh. Din 1603.50.

Torej je imel na 1 ha 2224.50 Din izgube! Pa pogledimo še »dobičkonosno« pridelovanje zelja (na 100 kv. m):

Seme in vzgoja sadik zelja in pese Din 18; vrednost 150 kg hlevskega gnoja Din 25.—; trošenje istega ter zakopavanje Din 15.—; 8 kg Nitrofoskala, dostava in trošenje Din 22.—; pletev, okopavanje in osipavanje Din 40.—; spravljajanje pridelkov in dostava v mesto Din 85.—; obresti obr. kap., amortiz. invent. in drugo Din 28.—. Skupaj Din 233.—

Prejel za 180 kg zelja po Din 40 Din 72.—; 110 kg pese Din 20.—; Din 22.—; 65 kg odpadkov 20.— Din 13.—. Skupaj Din 107.

Sreča torej v tem, da ni imel 1 ha zelnika — kajti v tem slučaju bi znašala (pri ročnem obdelovanju) izguba Din 12.600.—!

Ze samo iz predstojajočih slučajev je jasno razvidno, da za racionalno gospodarstvo kmetijske stroke danes ni prostora (približno take slike bi namreč nudile tudi kalkulacije v drugih kmet. panogah!)

Pa bo cenj. čitatelj dejal: »Če kmet gospodarja s tako groznimi izgubami, potem bi že davno moralo biti vse konec!«

Da temu ni tako, se imamo zlasti zahvaliti skromnosti našega podeželskega človeka, ki se je potrebam odgovarjajoče odpovedal. Tako se ne popravlja in ne obnavlja najrazličnejšega inventarja — v kolikor ni to najnujnejše —, ne popravlja se poslopij, kaj šele, da bi se jih izboljšavalo. Stedi se pri obleki in obnavljanju — a marsikaj se pritrga tudi pri prehrani! Zato ni čuda, če opažamo na kmetih čedalje revnejše postave, vdrtih lic in plahega pogleda.

Neodpušljiv greh bi bil, to suho dejstvo še nadalje prikrivati ter s tem varati samega sebe. Dujno potrebno je; javnost o dejanskem stanju kmetijstva poučiti, da bo znala spremljati mere — katero bo že v najbližnji bodočnosti treba v nujno izboljšanje podvzeti!

Konferenca je predlagala tudi ustanovitve fonda za zaščito rastlinstva, čigar sredstva bi sestajala iz dotacije, kmetijskega ministrstva, kralji. banskih uprav in iz pobiranja taks pri izvozu in uvozu sadja. Predlagala je, da se vprašanje tobačnega ekstrakta in nikotinskih preparatov postavi na racionalni temelj, ker je tobačni ekstrakt univerzalno sredstvo za uničevanje množičnih škodljivcev na kulturnem rastlinstvu in bi tako odpadla potreba po uvozu dragih tujih sredstev. Obenem so izdelali načrt pravilnika o proizvodnji, uvozu in prometu sredstev za zaščito rastlinstva in načrt pravilnika o uvozu in tranzitu živega rastlinstva in rastlinskih delov.

Gospodarsko sodelovanje Jugoslavije in Italije

»Lavoro fascista« objavlja daljšo izjavo našega senatorja in bivšega kmetijskega ministra dr. Otona Frangeša o možnosti gospodarskega sodelovanja Jugoslavije in Italije. Tu pravi g. senator, da poleg nekaterih manjših vprašanj dejansko obstoji eno edino vprašanje glede gospodarskih odnosov obeh držav, t. j. vprašanje ureditve zamenjave produktov. V tem pogledu se namreč Jugoslavija in Italija nenehno izpopolnjujeta in zato ne bo težko najti sporazum. Treba bo iti p opoti, ki je služila pri trgovinskih dogovorih z Madžarsko in Avstrijo. Ker predstavlja največje težkoče uprav carinsko vprašanje, je treba postaviti jugoslovansko-italijanske trgovinske odnose na osnovo preferenciala, da bodo tako zajamčene obem stranem največje ugodnosti.

Gospodarske vesti

— Dobave. Dir. drž. rudnika Velenje sprejema do 14. avgusta ponudbe glede dobave snažilne volne do 28. avgusta pa glede dobave lesa. — Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 16. avgusta ponudbe glede dobave železa. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 22. avgusta ponudbe glede dobave električnega kondenzatorja in svinčenegega materiala. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). Dne 17. avgusta se bo vršila pri Upravi III. oddelka Zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu ustmena licitacija za dobavo planinsko-smučarske opreme (smučarske palice, vrvi, nogavice, rokavice, itd.). — Dne 19. avgusta se bo vršila licitacija glede dobave 5530 kg mila za pranje. — Dne 22. avgusta se bo vršila pri Glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu ofertna licitacija glede dobave medicinskih stekel, posode in steklenic.

— Dne 29. avgusta pa glede dobave raznih zdravil in kemikalij. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah).

— Italija proti inflaciji. Uradni krogi tolmačijo povišanje eskontne mere in obrestne mere za posojila na podlagi državnih papirjev kot dokaz, da se hoče italijanska vlada upreti vsaki inflaciji.

— Obrestna mera za diskont in lombard italijanske narodne banke je povišana od 3.5% na 4%. To povišanje stopi v veljavo 12. t. m.

— Španska trgovinska bilanca za prvo polletje se je zaključila s primanjkljajem 129 milijonov peset. Primanjkljaj v prvem polletju lanskega leta je znašal 115 milijonov, leta 1933 pa 37 milijonov peset.

— Izvoz ameriškega železa. Trgovinsko ministrstvo je objavilo podatke o izvozu železa v prvem polletju 1935. Izvoz železa v tem času je močno poskočil. Na Japonsko je odšlo 1.173.000 ton, Italijani pa so kupili 96.000 ton.

Sokolstvo

Proslava 15 letnice Sokola na Ježici

Sokol na Ježici je v nedeljo na prav lep in dostojen način proslavil 15 letnico svojega obstoja. Iz skromne sokolske četice, ki je ob ustanovitvi štela komaj 30 članov, se je danes razvila v krepko sokolsko postojanko, ki združuje v svojih vrstah nad 300 pripadnikov. Vsi naporji številnih nasprotnikov, ki so bili zlasti na Ježici zelo aktivni, so se razblinili v nič, sokolska ideja je prodrla med narod ter jo danes respektirajo tudi najhujši nasprotniki Tyrševe sokolske misli.

Za svoj večerajšnji praznik se je Ježica odela v državne zastave in prav redke so bile hiše, ki niso razobesile zastav v pozdrav sokolskim gostom. Slavlja se je udeležilo v častnem številu tudi ljubljansko Sokolstvo s Sokolom I Tabor na čelu, ki je prispelo z godbo Sokola I okrog 15. na Ježico, kjer je bilo od domačih Sokolov in občinstva iskreno pozdravljeno. Po prihodu so bile najprej skušnje v dvorani Sokolskega doma, nakar se je razvil po občini lep sprevod. Pogrešali pa smo udeležbo kamniškega okrožja.

Na čelu sprevoda je jezdila konjenica Sokola Ljubljana III s praporom in fanfaro, sledila je godba Sokola I Tabor, nato prapor Sokola I Tabor, Sokola Ljubljana III, z Viča, Stepanje vasi, Domžal in St. Vida nad Ljubljano. Za starešinstvom ljubljanske župe, ki so jo tvorili bratje starosta dr. Pipenbacher, Slana, inž. Beve in Tonja je korakalo članstvo v krogih, za njim naraščaj s praporom Sokolal, sokolska deca z dečjim praporom Sokola I in nato peštrá skupina narodnih noš. Koder je šel sprevod je občinstvo živahno pozdravljalo sokolske vrste in jih obsulo s cvetjem.

Ko je sprevod obšel Ježico, se je vrnil pred Sokolski dom, kjer je bil najprej defile pred predstavniki oblasti in Sokolstva, nato pa je stopil na govorniški oder starosta br. Anton Grmek, ki je uvodoma pozdravil zastopnika divizionarja podpolkovnika br. Bakića, predsednika občine g. Ramovša, župnega starosta br. dr. Pipenbacherja, starosta Sokola I br. inž. Beveca in vse ostale. Nazdravil je nato Prvem Sokolu v Jugoslaviji starosti Saveza SKJ Nj. Vel. kralju Petru II, ki so mu navzoči zaklicali sokolski »Zdravo«, godba pa je zaigrala državno himno. Med velikimi ovacijami so bile nato odposlane udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II, Nj. Vis. knezu namestniku princu Pavlu in ministru za telesno vzgojo br. Komnenoviću. V imenu občine je čestitil društvu k jubileju predsednik občine g. Ramovš, nato župni starosta br. dr. Pipenbacher in starosta Sokola I Tabor br. inž. Beve. Član društvene uprave br. Janez Kušar je imel nato krajši govor o zgodovini društva ter se je uvodoma spomnil našega nepozabnega Sokola Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in umrlih bratov-dobrotnikov društva. Njihov spomin so Sokoli in občinstvo počastili s klici »Slava, slava, slava!«

Po pozdravih je bil nato razhod, nakar je občinstvo napolnilo telovadišče, kjer se je pričela točno ob 16. javna telovadba, ki jo je spretno vodil načelnik br. Noveli. Prvi so prikorakali na telovadišče starejši bratje, ki so proste vaje s palicami opravili nadvse zadovoljivo in skladno. Občinstvo ni štedilo s priznanjem. Za njimi so izvajali proste vaje moški naraščaj, članice in ženski naraščaj Sokola I Tabor prav dobro, nato pa ljubkomška in ženska deca skupne proste vaje. Pri orodni telovadbi je nastopilo 5 vrst in sicer člani Sokola I na drugo, tri vrste domačinov na drugo, bradlji in v preskokih čez konja na šir s prožno desko, moški naraščaj pa v skoku v višino. Vse vrste so se močno potrudile, zlasti pa je ugajala vrsta Sokola I na drugo, ki je za svoje vrhunske vaje žela navdušeno pohvalo občinstva. Pohvalno moramo zlasti omeniti v vrsti na drugo Ježičanov invalida br. Kocjana Škrlija, ki je lepo izvajal kljub težki telesni hibi, vaje na drugo in naj služi za vzgled ostalim telovadcem. Br. Škrli hvala Ti! Po orodni telovadbi je ženski naraščaj lepo izvedel savezne proste vaje, nakar so vzbudili navdušeno pohvalo s svojimi krasno izvedenimi telovadnimi plesi člani in članice Sokola I. Za njimi je nastopilo 30 članov s savezskimi prostimi vajami prav dobro, nakar so zaključili poldrugo uro trajajoč nastop člani jezdnege odseka Sokola Ljubljana III z vajami s sabljami. Občinstvo jih je nagradilo z burnim odobravanjem.

Po javni telovadbi je bila na vrtu gostilne Ramovš prijeta narodna veselica, pri kateri je neumorno igrala godba Sokola I, ki je spremljala tudi telovadne točke, ter je potekla v splošno zadovoljstvo številnih posetnikov. Vrelema ježiškemu Sokolu k jubileju naše iskrene čestitke! —at.

= Sport =

Za juniorsko državno prvenstvo Splitski Jadran prvak v plavanju, Ilirija skokih in Jug v waterpolu.

V naslednjem podajamo podrobno poročilo v plavanju, skokih in waterpolu, ki se je večer zaključilo v Mariboru. V naši pone-

deljkovi številki smo radi tehničnih ovir podali le kočni rezultat tega tekmovanja.

Ob velikem zanimanju se je v nedeljo dopoldne ob 9. uri nadaljevalo plavalno tekmovanje. Uvodoma je Senjanović (Jadran) prijavil sodniškemu zboru rušenje rekorda na 50 m prosto, startal je sam in postavil nov državni rekord v času 27.5 (prejšnji rekord je branil Matić (Jug) 27.8. Takoj nato se je nadaljevalo plavanje za prvenstvo juniorjev. Finale juniorjev 50 m prosto, startalo je 8 tekmovalcev. Že pri prvi točki je prišlo do velikih nepravilnosti. Razni sodniki in časomerilci si niso bili edini glede pravilnega plasmana. Tako je prišlo do naslednjih rezultatov: 1. Bezjak Viktorija 29.4, 2. Defilipis ZPK 29.6, 3. Ciganović (Jug) 29.4, 4. Bleiweis (ZPK) 29.7, 5. Petrašić (Jadran) 29.6, 6. Vukadin (Jadran) 29.6. Kljub temu, da ima Ciganović boljši čas od Defilipisa so mu dali tretje mesto.

Točke Viktorija 11, ZPK 11, Jug 5, Jadran 3.

Finale juniork 100 m prosto, 8 tekmovalk. Tudi pri tej disciplini je prišlo do velikih nesoglasij, ker je Ilirija protestirala proti raznim nepravilnostim. Vrhovni sodnik senator Doležal iz Splita in starter Kramaršič sta pri plasmanu Grošljeve (Ilirija) izjavila, da je Grošljeva tretja, sodniški zbor pa je šel preko teh izjav in ji določil četrto mesto.

Plasman je naslednji: 1. Beara (Jadran) 1.19.4, 2. Košir (KSU) 1.20.5, 3. Dragič (ZPK) 1.26.6, 4. Grošelj (Ilirija) 1.21.2, 5. Radica (Jadran) 1.23.6, 6. Šiška (Ilirija) 1.25.3.

Točke: ZPK 16, Jug 5, Jadran 18, Viktorija 13, KSU 8, Ilirija 4.

Finale juniork 100 m hrbtno, 8 tekmovalcev. Rezultat je naslednji: 1. Schell (Ilirija) 1.20, 2. Tušan (KSU) 1.20.3, Ciganović (Jug) 1.23.4, 4. Negović (Viktorija) 1.20.5, 5. Belan (KSU) 1.26.2, 6. Vidmar (Viktorija).

Točke: ZPK 18, Ilirija 17, Jug 10, Jadran 18, Viktorija 17, KSU 16.

Finale juniork 100 m prsno. 1. Bier (Viktorija) 1.30.7, 2. Orlič (Jug) 1.38.2, 3. Binder (Ilirija) 1.40.2, 4. Dvorak (ZPK) 1.43.3, 5. Schleisinger (KSU) 1.43.3, 6. Bjondić (Viktorija) 1.45.2.

Točke: ZPK 21, Ilirija 22, Jug 18, Jadran 18, Viktorija 31, KSU 18.

Stafeta juniork 4x50 m prosto: 1. Jadran 1.57.1, 2. Jug 1.20.0, 3. Ilirija II. 1.59, 4. ZPK 1.59, 5. Viktorija 1.20.4, 6. Jug II. 2.00.4.

Točke: ZPK 27, Ilirija 32, Jug 36, Jadran 46, Viktorija 35, KSU 18.

Finale stafeta juniork: 3x100 m mešano. 1. Viktorija I. 4.49.3, 2. KSU I. 4.52, 3. Jadran I. 4.53.2, 4. Jug I. 4.53.8, 5. Ilirija I. 4.56.6, 6. Ilirija II. 5.03.6.

Točke: ZPK 27, Ilirija 38, Jug 42, Jadran 56, Viktorija 61, KSU 34.

200 m prosto juniorki: 1. Schell (Ilirija) 2.32.2, 2. Defilipis (ZPK) 2.33.4, 3. Bezjak (Viktorija) 2.34.1, 4. Pende (Jug) 2.41.8, 5. Glavič (Jug) 2.41.9, 6. Ferera 2.43.8.

Točke: ZPK 51, Ilirija 51, Jug 48, Jadran 54, Viktorija 66, KSU 34.

50 m prosto juniorki: Dragič (ZPK) 34, Šiška (Ilirija) 34.6, Radica (Jadran) 34.1, Grošelj (Ilirija) 34.2, Beara (Jadran) 34.6, 6. Košir 35.8.

Točke: ZPK 62, Ilirija 62, Jug 66, Jadran 61, Viktorija 66, KSU 35.

100 m prsno juniorki: 1. Matošić (Jadran) 1.21.6, novi jugoslov. rekord, 2. Orlič (Jug) 1.26.0, 3. Kostulović (Jadran) 1.26.4, 4. Učević (Jug) 1.27.1, 5. Polić (Viktorija) 1.27.2, 6. Benusi (Jadran) 1.32.2.

Točke: ZPK 48, Ilirija 62, Jug 59, Jadran (Ercegnovi) 1, Jadran 79, Viktorija 78, KSU 35.

100 m hrbtno juniorki: 1. Beara 1.39.8, 2. Vidak (Jug) 1.43.2, 3. Pintar (KSU) 1.45, 4. Bjondić (Viktorija) 1.45.6, 5. Dvorak 1.56.2, 6. Ozepović (Jadran) 1.50.

Točke: Jadran 93, Jadran (Ercegnovi) 1, Viktorija 71, Jug 67, Ilirija 62, ZPK 56, KSU 40.

Stafeta 3x100 m mešano: 1. Jug 3.56.7, 2. Jadran 3.57.2, 8. Ilirija 4.02.3, 4. Viktorija 1.40.5, 5. Jug II. 4.10.2, 6. ZPK 4.12.8.

Točke: Jadran 109, Jug 97, Viktorija 77, Ilirija 72, ZPK 52, KSU 40, Jadran Ercegnovi 1.

Stafeta 4x50 m prosto: 1. Jadran 2.25.7, 2. Ilirija 2.27.7, 3. Jug I. 2.37.2, 4. ZPK 2.40.8, 5. Viktorija I. 2.48.0, 6. Viktorija II. 3.15.

Končno stanje točk: Jadran 130.5, Jug 107, Ilirija 88, Viktorija 83, ZPK 58, KSU 40, Jadran Ercegnovi 1.

Kolesarska dirka

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi ob desetletnem jubileju obstoja svojega društva v nedeljo dne 18. avgusta t. l. ob 15. uri dirkališčne kolesarske dirke na sportnem prostoru ZSK »Hermes« v Ljubljani s sledečim sporedom: 1. Pozdravni krog vseh dirkačev. 2. Dirka novincev: 5 krogov. 3. Medklubska dirka juniorjev: 5 krogov. 4. Medklubska damska dirka: 5 krogov. 5. Društvena dirka »Sava«: 20 krogov. 6. Dirka prvorazrednih dirkačev: 10 krogov. 7. Tek s kolesom. 8. Glavna dirka podsaveza »Ljubljana«: 20 krogov. 9. Medklubska izločevalna dirka. 10. Glavna mednarodna dirka: 20 krogov. 11. Dirka pomožnih motorjev (do 100 ccm) 10 krogov.

Splošna določila. Vse dirke se vršijo na prostoru ZSK »Hermes« ob 15. uri. Prijave dirkačev do 15. avgusta do 18. ure v društveni pisarni, Karlovska cesta 4. Prijave za vse dirke Din 5, poznejše prijave Din 10.

Mlečne pivnice na kolodvorih

Ministrstvo železnic je ugodilo prošnji Zveze mlekarških zadrug, da se lahko postavijo na večjih kolodvorih mlečne pivnice po vzoru v drugih državah, n. pr. v Avstriji in Nemčiji. Z ozirom na pomanjkanje prostora na naših starih kolodvorih bo ta načrt težko izvedljiv, vendar pa je direkcija državnih železnic v Ljubljani pokazala veliko naklonjenost tej zamisli ter je upati, da se bo v doglednem času potreben načrt tudi uresničil v splošno zadovoljstvo potujočega občinstva.

Skrb za zdravo sadje in rastlinske kulture

V oddelku za rastlinsko proizvodnjo poljedelskega ministrstva se je vršila štiridnevna konferenca fitopatoloških strokovnjakov kmetijskih in vzornih postaj. Na njej so sprejeli važne sklepe o sedanjem stanju rastlinske proizvodnje, v kolikor se nanaša neposredno na izvoz in uvoz rastlinskih proizvodov. Vprašanje izvoza sadja (slive, jabolka itd.) je urejeno tako, da se poostri fitopatološka služba za pregled sadja na vseh izvoznih obmejnih postajah, tako da bo vsak vagon pregledan in zanj izdan zdravstveni certifikat. Ti certifikati se bodo izdajali na željo izvoznikov samih. Kakšne koristi je ta pregled, dokazuje dejstvo, da naša država izvozi samo svežih sliv na leto za več ko 100 milijonov Din.

Sprejeli so tudi važne sklepe glede notranje kontrole sadovnjakov zlasti v izrazito sadjarskih krajih, in glede ustanovitve začasnih potujočih fitopatoloških postaj v svrhu proučevanja nastopanja in pobijanja najvažnejših boleznih škodljivcev na kulturnem rastlinstvu.

Glede uspešnosti nadaljnjega dela za zaščito kulturnega rastlinstva in za zagotovitev neoviranega nadaljnega izvoza sadja je konferenca kategorično zahtevala povečanje strokovnega fitopatološkega osebja na vseh poljedelskih vzornih in kontrolnih postajah in povečanje proračunskih sredstev za njihovo delo, prav tako tudi pri vseh kmetijskih vzornih in kontrolnih postajah, za katere je prav tako zahtevala povečanje proračunskih sredstev za njihovo delo. Dalje je zahtevala konferenca, da naj se v vzorne postaje pošlje čim več absolviranih agronomov, da se specializirajo v fitopatološki službi in da se strokovno osebje postaj razbremenijo upravnih in drugih nestrokovnih poslov, da se bo čim uspešneje moglo baviti s svojo stroko in čim bolj koristiti našemu kmetijstvu

Mednarodni fiziološki kongres v Leningradu

V Leningradu je bil 9. avgusta otvorjen mednarodni fiziološki kongres. V posameznih odsekih je za vsak referat določenih po 10 minut, na glavnem zasedanju pa po 30 minut. Na kongresu bo prečitajo svoja poročila 306 inozemskih učenjakov in 169 ruskih.

Poleg referatov bodo izvedli začasa kongresa v fiziološkem laboratoriju akademika L. A. Orbellija v vojno-zdravniški akademiji tudi 11 poskusov sovjetskih učenjakov in 13 poskusov inozemskih fiziologov. Najzanimivejši poskus predstavlja projekcija filma štambulskega profesorja Wintersteina z naslovom »Delo srca« in poučni film »Mikroskopija srca« v delu kot nova učna metoda. Ta film je posnet v inštitutu za eksperimentalno medicino pod nadzorstvom profesorja Gramenickega.

Oborožena sila kralja kraljev

Med neštevilnimi članki o Abesiniji in o razmerah, v kakršnih se nahaja vojna sila te dežele, vzbujajo veliko pozornost članki znanega ruskega publicista in književnika Aleksandra Amfiteatrova, ki živi sedaj v Italiji, a pozna dobro tudi Abesinijo.

Ruski publicist omenja italijanske neuspehe v borbi s kraljem Menelikom koncem 19. stoletja. Po njegovem mnenju so poleg drugih razlogov

Italijanski častniki so dobro poznali te lastnosti,

Bilo je prepričano o razumljivi premoči kulturne armade nad »poldivjaki«, nad nezadostno opremo sovražnikov, ter nad tem, da nasprotnik ne pozna moderne vojne vede. Nikomur

ni prišlo niti na misel, da utegnejo Abesinci te svoje pomanjkljivosti nadomestiti z lastnostmi, ki so evropskemu priseljencu neznane. To so neverjetna vztrajnost v vojnem trpljenju, prirojeni čut za krajevno orijentacijo in, kar je glavno, čudovita sposobnost za strahovite nagle pohode. Z neverjetnimi, skoraj stokilometriskimi pohodi se črna pehota lahko kosa celo z evropsko konjenico. Niti en evropski konj brez hrane ne vzdrži takih naporov, kakor jih zahtevajo velike razdalje v Abesiniji, medtem ko lačni abesinski pešec pride na določeni kraj svež in sposoben za boj.

Sedanja vojna naročila, pravi Amfiteatrov, ki jih Abesinci poverjajo Evropi in Japonski, bodo dovedla do normalne oborožitve abesinske vojske, česar doslej

Razen tega poidejo delegatje na ekskurzijo v Koltuš, kjer bodo spoznali dela akademika Pavlova.

V Leningrad je že prej dospela skupina šestih japonskih fiziologov, ki jo vodi prof. Kato, ravnatelj fiziološkega inštituta tokijske univerze. Prof. Kato je znan po svojih velikih delih na polju elektrofiziologije živčnega tkiva in novi metodi prepravljanja živčnih vlaken. Na kongresu bo poročal o izolaciji posameznih živčnih vlaken. Za poskuse, ki jih bo izvedel po poročilu, je prof. Kato prinesel seboj 164 japonskih žab. Te žabe so namreč 2 in polkrat večje nego evropske, kar olajšuje poskuse. Žabe so prepeljali v posebnih zabojih, obloženih z ledom. Med transportom so na vsaki postaji dodajali svežega ledu (Centropress).

res ni bilo. Po italijanski ocenitvi premore Abesinija 800.000 pušk. To pa je samo zastarelo orožje, nabrano v raznih dobah, deloma še izza vlade Teodorja III. in Ivana. Lahko bi rekli, da so Abesinci dobivali orožje od vsakogar, ki so se z njim vojskovali. Zato imajo veliko število italijanskih pušk starega sistema tipa Veterli. V armadi je tudi mnogo starih angleških pušk tipa Remington.

Ostalo abesinsko orožje izvira iz daril prijateljskih držav. Tudi te puške so navadno starinske, ki so armadam po evropskih pojmi postale nepotrebne. Zato so sedaj po Abesiniji razširjeni tipi raznih starih pušk, kakor ruske »berdanke« in poleg njih starodavne puške raznih francoskih tovarov. Tudi to staro orožje premore samo regularna armada, ki je reformi-

rana po evropskem vzoru. Glavno abesinsko moč pa tvorijo neregularne čete, ki se bore takorekoč v adamovih oblekah, samo s kosom cunj, ovite okrog ledi. Te množice so oborožene z orožjem, kakršno ji pač po naključju pride pod roke.

Med nekaterimi plemeni so še ohranjeni loki s strupenimi puščicami. Za obrambo proti njim še vedno uporabljajo oklepe in okrogle ščite iz kože nilskega konja.

Poleg običajne abesinske krive sablje in noža, ki ga Abesinski vojaki cenijo kakor bajonet, je često videti še stare dvo-ročne arabske meče, kakor da jih je kdo prinesel iz pravljice »Tisoč in ena noč«. Ako je na oklepu ohranjen polmesec, pomeni to, da ga je nekdanj nosil muslimanski vojak, ako pa so na njem štiri črte, izvira gotovo od nekega krčanskega

bojevnika, »neznane junaka« iz davnih krščanskih bojev.

Zračna zveza Praga — Moskva

Te dni so bili izdelani glavni deli načrta zrakoplovne linije Praga—Moskva. Zdaj se dogovarjajo z Rumunijo glede tega, kod bodo smela letala leteti nad to državo in kje bodo smela v Rumuniji pristajati. Po dogovoru med Češkoslovaško in Rusijo bodo namreč letala iz Prage letela čez Užhorod nad Rumunijo in od tod nad Sovjetsko Rusijo preko Kijeva in Orela v Moskvo. Na tej progi bo malo pristajališ, in bo linija ekspresna ter ekonomsko velikega pomena. Vsa proga je dolga 2300 km, za polet pa je računanih 9

Mobilni poštni uradi

Nemška uprava pošte je uvedla posebne službenice, ki pri prireditvah večjega obsega funkcirajo kot mobilni poštni uradi. Take pozornosti, ki kaže, da so nemški poštni uradi drugačnega kova kot ostali v Evropi, bi bile pri nas gotovo senzacija prvega reda.

ur. V primeri s potovanjem po železnici bo skrajšano to potovanje časovno na eno četrtino, kar je velikega pomena za prevoz pošte in blaga.

Promet na tej progi bodo opravljali avijoni F 9 po 1600 konjskih sil in z brzo 270 km na uro. V avijonu bo prostora za 14 potnikov. Razen teh bodo v prometu avijoni tipa Airspeed Envoy s hitrostjo 300 km na uro.

V Kijevu bo proga imela priključek na sovjetske linije v Odeso, Tiflis in Baku, v Moskvi pa na linije v Stalingrad, Taškent, Kabul in preko velikega zrakoplovnega tranzverzala z linijo na skrajni vzhod do Vladivostoka.

Poljske znamke v spomin pok. maršala

Emil Vachek: Kri ne kliče po maščevanju...

Bernard ga je neumevajoče pogledal in odprl pismo.

»Papá«, je čital, »vem, da ti povzročam veliko bol, toda ne morem ravnati drugače. Odhajam, ker vem, da bi delal ti poskuse, ki bi mi pokvarili lepe trenutke, ki jih uživam. Nastanila sem se v penziju »Pri Karlu IV.« na Smichovu. Lahko mi tja telefoniraš. Domov se vrnem šele po poroki. Tvoja hčerka Doris.«

Bernardu je omahnila roka s pismom v naročje. »Kaj naj to pomeni«, je vprašal.

Oče je obupno zmignil z rameni. »Doris je zblaznela!« je zacvilil. »Ali pa je še preveč pametna. Izbrala si je nekega berača (vdihnili je, se opogumil in dodal), se spustila z njim in zdaj je odšla, ker sem bil zoper to.« Nekaj časa je sedel ves potrjen in potem je rekel: »Takšen radikalizem... Kakor da ni sto drugih poti...«

Vstal je ter si zapel nočno haljo. »No«, je rekel bolj zase, »morda se še premisli. Ljubezenski močnik se sicer je gorak, toda ta žaba bo morda spoznala, da lahko vzdihuje za njim tudi pod našo streho.« Mala lepa ura s stebriči, ki je stala na kaminu, je bila z nežnim zvokom, nato pa zaigrala menuet. Tako je delala zmerom, kadar se je približala ura. Strejši Astenburg je vdihnili in vstal: »In jaz moram s teboj jutri — ali že danes — čez mejo. Ali ni to kakor nalašč? Morda bi jo pripeljal nazaj, ko bi jo mogel vzeti v roke že jutri.«

Bernard se je zganil. Namera, kaj bo jutri — ali morda že danes? — delal, se je zdaj sama od sebe oglasila. Toda ni imel poguma, da bi to očetu po-

vedal. Ne le zato, ker se mu je smilil, temveč predvsem zato, ker bi mu oče gotovo branil. Tedaj je rekel oče: »Idi v posteljo, Bernard. Jutri moraš biti čil.« Napravil je nekoliko korakov proti stopnicam. Potem se je ustavil. Začutil je mučno hrepenenje, da bi se vrnil, položil temu fantu glavo na ramo ter se izjokal. Toda premagal se je in postavil nogo na stopnico.

4.

»Takšen radikalizem...« ti očetuvi besedi sta se neprestano oglašali v Bernardu. Morda je bilo to geslo, ki ga je potreboval, da premaga poslednje omahovanje. Doris je ravnala povsem prav. Nekaterih rešitev ni mogoče odlagati, ker povzroča odlaganje samo muke in človek more iti navsezadnje vendar tako, kakor bi moral iti takoj spočetka. Ni mu ostajalo nič drugega nego radikalna rešitev in sklenil jo je. Po najtežjih bojih, zakaj vsakemu človeku je osebna svoboda draga. Ni se zavedal, da popravi to stvar, ako se preda kazni. Tudi zato ni tega delal, ker je dober kristjan, saj ni bil nič boljši kristjan, nego so tisti najbolj mlačni. Nekeč je čital staro francosko pesem o Magdaleni, ki se je prišla pokoriti k Jezusovim nogam. Rekel ji je, da je zdaj že brez krivde, a poslal jo je baje v puščavo, da bi se tam pokorila sedem let. Ko se je vračala iz puščave, se je ozrla na svoje zdelane roke in pomilovala je sama sebe. Takoj se je javil glas iz nebes ter jo poslal spet za sedem let v puščavo, češ, da je ponovno grešila.

To se mu je zdelo sirovo. Če bi bilo to res, bi se morali vsi upreti Bogu, ki bi tako ravnal. Krščanstvo te vrste je bila resna in nevarna duševna motnja in človek bi rekel, da se v današnjem času ne more več pojavljati. Toda ta nazor, združen s povsem sebičnim interesom družbe, se je pojavljal v bistvu kazenskega prava.

Toda čeprav je bil Bernard pravnik, ni verjel, da bi imela družba pravico, vzeti mu prostost zaradi tega, kar je nekeč storil. Družba je imela gotovo pravico segati po prostosti pravih zločincev, toda on se ni smatral za zločinca. Kar je kvečemu mogel dopustiti — ne da bi imel dojma, da se ravna z njim nečuvstvo krivično — bi bilo kako mednarodno sodišče, neki forum, ki ga ni bilo in ni moglo biti, sestavljen iz neposrednih udeležencev vojne. V tej vojni se je z ljudmi ravnalo brezprimerno sirovo — poglani so jih v stradanje, lakoto in mraz in v neprestani strah za življenje. Res, milijonom je bilo vzeto življenje — največje nasilje, ki se more komu storiti. In zdaj naj bi se — v njegovi osebi — ta sirovost nadaljevala in njega naj bi kakor enega tistih vojakov, ki so mislili s svojo stvarjo dobro, sodili ljudje z zapečka zaradi nečesa, česar ne bodo mogli nikoli razumeti tako, kakor je bilo izvršeno. Ali bi bilo to pravilno pravno stališče? Ali bi bilo pravilno, da bi zahtevali od nedolžnega človeka, iz katerega so naredili bojevnika, pravne reparacije v času, ko hoče svobodno živeti in pozabiti?

Bernard je vedel, da se predaja v nepravilne roke in nepravemu pravu, toda ni se mogel temu izogniti, ako se ne sporazume z Danijelom in s Sabino, s Časlavskim in tudi sam s seboj. Da, najvažnejše je bilo, da je že zdavnaj izgubil trdna tla pod nogami in da je bil sam po tej stvari tako hipnotiziran, da ni vedel ne kod, ne kam. Instinkt, ki ga je privedel do tega, da je storil takrat to tistim ljudem iz Volosjanke, se je izdihal, odkar so mu vsi naznačevali, da ni ravnal prav. Osupnil je, ko je Letz, ta lopov, tiščal vanj in se delal, da je pravno vzvišen nad njim. Osupnil je, ko je to njegovo mater pahnilo v hudo bolezen. V teh okoliščinah mu ni ostajalo nič drugega, nego ostaja človeku, ki se potaplja.